

li 64 - 2625
R
701528

1398

Ristiinnimesse

teekond

Taewa linna pole.

Tähendamisse sannaga ärraselletud
Eesti-ma rahwa
hinge kasuks.

49965

Pernos.

Trükkitud W. Wormi kirjadega.

1842.

1946-781

RA-36181

Daß in dieser Schrift, betitelt: „Kristiinnimesse tee-
fond Laewa linna pole,“ nichts gegen die Evangelisch-
Lutherische Kirchenlehre und unsere Bekenntnisschriften
enthalten sey, wird vom Oeselschen Evangelisch-Lutheri-
schen Provinzial-Conßistorio desmittelt attestirt.

Arensburg am 21. July 1842.

Mr. 311. A. v. Schmidt, Vice-Präses.
(L. S.) Magn. v. Nehren, Secrs.

Der Druck ist unter der Bedingung erlaubt, daß die
gesegliche Zahl Exemplare der Censur-Comitat übergeben
werde.

Dorpat, den 9. August 1842.

Censor Sahmen.

1. Peatük.

Mis pean ma teggema, et ma õn-
saks saan?

(Loe Ap. Tegg. 16, 3Q. 31.)

Ärrarikmisse linna wärrawatte ees kõn-
dis üks mees rahhoto mele ja kurbdusfega ed-
dasi ja taggasi, ja wägga sandid, wannad ri-
de hilibud ollid temmal selgas ja se raske
foorm, mis temma kandis, rõhkus tedda mah-
ha. Temmal olli ka üks ramat käes. Sed-
da teggi temma lahti, hakkas luggema, ja
sedda luggedes, hakkas ta wärrisema ja fib-
bedaste nutma ja hūdis wimaks halleda fae-
bamisfe heäleaga: „Mis pean ma teggema,
et ma õusaks saan?“ (Jes. 64, 5. Iaul. 38,
1 — 7. Ebr. 2, 2. 3. Ap. Tegg. 2, 37. p.
16, 30.)

Misugguses kurbdusfes pōris temma ennast.
omma maia pole ja ei tahtnud esmalt omma
naese ja lastele omma süddame waewa mitte
teada anda; agga sest et hādada pādū pāwalt
ikfa rāngemaks lāks, ei woinud ta sedda mitte
ennam warjule holda, waid hakkas nenda fae-
bama: Minno armas naene, ning teie minno
kallid lapsed, teie ollere sedda fūt jo ammo
tāhhele pannud, et feif rahho minno südda-

mest on lahkunud. Minna ollen rahho omma süddamele otsinud, agga ei olle mitte leidnud; üks hirmus raske koorm on minno peäl ja rõhhub mind mahha; ja ep olle sedda, kes mind sest woiks päästa. Oh meie waesed kaddunud hinged, mis saab minnust, mis saab meist keikidest? sest Jummal ahwardab meie liina tullega taewast ärrapõlletada, otsego Sodomat ja Komorrat, ja kui meile mitte pea üht pääsemisse teed ei näideta, siis ollen minna sinnoga, minno armas naene, ja teiega, minno kallid lapsed, ärrakaddunud. (2 Peetr. 3, 7 — 12. 2 Tess. 1, 8. 9.)

Oh kühho lähhan ma —

Mo patto koormaga?

Rust pean armo leidma?

Kes saab mul abbiks joudma?

Et keik ilm appi tulleks,

Mul siiski hädda olleks! —

Kui nüüd temma naene ja lapsed sedda kuulsid, ehmatasid nemmad wägga ärra, agga ei mitte sepärrast, et nemmad olleksid temma kõnnet uskunud, waid et nemmad mõtlesid tedda peast rummalaks ja melest seggaseks läinud ollewad. Esite püüdsid nemmad tedda hea ja armsa wiisiga waikistada ja tedda nifuggusest-mõttest ja ettewõtmisest ärrapõrda. Et nüüd õ kätte joudis, saatsid nemmad tedda maggama, sest naad arwasid, tedda magamisest järrel jälle omma endist moistust ja meelt kätte sawad. Agga temma ei uhnud mitte maggama, waid õhkas, nuttis ja teggi

palwet feige se õ läbbi. Hommiko tahtsid nemmad teada sada, kuidas temmaga luggu. Agga, et ta neile nüüd jälle ueste Jummalapühast wihhast ja kättemaksimisest hakkas räkima, mis nende liina peäle piddi tulles, ja neid weel kangeminne maenitsema, seält seest ärrapõggeneda, siis püüdsid nemmad temma ettewõtmist wihhoga ja wäggise keelda, ja hakasid tedda ka naerma, irwitama ja söimama.

Ühhel päwal, kui temma üksi wälja peäl olli käimas ja omma ramatut kurbdussega lugemas, hüdis ta jälle wägga halleda healega: Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan? Ja wata, üks au wäärt mees, nimmega Ewangelist, astus temma jure ja küsis temmalt: Miks sa nuttab, ja mis järele sa hüad? — Temma kostis: Oh Isand! ma ollen selle ramato seest luggenud ja arro sanud, et ma pean surema ja pärrast surma Jummalakohto ette astuma. Subba surm on hirmus mo melest, agga se mõtte tulles kohtopäwa peäle, se täidab mind lõp-mata ahhastussega.

Siis kostis Ewangelist: Se ello siip Ma peäl on kü wägga willets ja raske, miks sa siis ei tahha hea melega surra? Mees wastas: „Wata se raske koorm, mis mind mahha rõhhub ja õhkama panneb, sesamma ei lahku ka surmas mitte minnust ärra, waid surmas pean ma weel paljo ennam temma raskust tundma, sest siis wautab ta mind weel süggawaminne mahha, kui haud on, ja lükkab

mind pörgo süggawusse. Oh, et üks ingel taewast tulles, ja mind kui lotti seistsinnatsest Sodomast wälja wiiks ja mind peastaks, en-nego se hirinus hukkatusse pääw tulles!" Ewangelist ütles: „Pöggene tulles wihha eest!" (1 Tesf. 1, 10.)

Mees wastas: „Kuhho, oh kuhho, pean ma pöggene?"

Ewangelist näitis sõrmega ülle sure wäl-ja pole ja ütles: „Kas sa nääd seal ühhe kiti-sa wärrawa?" (Matt. 7, 14.)

Mees ütles: Ei nä mitte.

Ewangelist ütles: Ehk sa nääd wah-hest seälsammas ühhe lampi paistwad? (Laul. 119, 105.)

Mees wastas: Sedda walguft arwan ma pöggene näggewad. —

Ewangelist ütles: Se on hea, hoia siis silma järsko se walguusse pole, ja minne os-seldest senna, siis saad kitsa wärrawa nähha; selle järgi kopputa, ja kül sulle siis ööldakse, mis silma pead teggema. —

2. Peatük.

Ei ükski, kes omma kät adra külge panneb, ja watab taggasi, ei kolba Jummal rigile.

(Luc. 9, 62.)

Mees hakkas nüüd se tähhendud walguusse pole jooksema, agga ta ei jõudnud weel kau-

minno teed eddasi käima, ja ussu, et sedda önnistust tõeste woib kätte sada, kennest min-na ollen rāfinud. Kui teie mind ei ussu, siis luggege sedda ramatur; sest tõest, keit, mis se ramato sees on kirjutud, se on ka kin-nitud selle werrega, kes sedda on teinud. (Ebr. 9, 17. r.)

Pehme. Kule Rangelael, minna wöt-tan ette, omma armsa küllamehhega eddasi minna; agga minno armas sõbber Nistiinni-menne, kas sinna ka diete tead õiget teed sen-na õnne paika?

Nistiinnimenne. Üks tõssine mees, kelle nimmi Ewangelist, juhhatas mind ühhe kitsa wärrawa pole, sealt hakkab se õige te.

Pehme. Läksi siis eddasi, selttimees! Ja nenda läksid nemmad teine teisega.

Rangelael. Ja minna wöttan jälle om-ma maia pole minna, ja ei tahha mitte nisug-guste seltsis käia, kes nenda omma mele ja moistusse polest on seggaseks läinud. Nenda läks siis Rangelael taggasi, agga Nistiinni-menne ja Pehme läksid eddasi wärrawa pole. See peäl ütles Nistiinnimenne: Armas Pehme, ma rõmustan wägga, et sinna olled minnoga tulnud. Oh kui Rangelael teaks weelgi seltsinna ommal päwal, mis temma rahhule tarwis lähhab! Agga nüüd on se tem-ma silma eest warjule pandud. (Luk. 19, 42.)

Pehme. Sest et meie nüüd üksi olleme, siis juttusta mulle, mis warra ja önnistus se

on, mis meie otsime, ja kuida meie sedda woi-
me kätte sada?

Ristiinnimenne. Minna woin sedda
kül parreminne ommas süddames tunda, kui
suuga sest räkida; agga et sinnul ni suur him-
mo on sest arro sada, siis tahhan minna sulle
ommast ramatust ette luggeda.

Pehme. Kas sinno ramato õppetus on
ka tõdde?

Ristiinnimenne. Jah, se on tõest tõd-
de! sest se on tulnud selle käest, kes ei wol-
ialgi walletada. Otsigo Temma isse ütleb:
„Eaewas ja Ma lahkawad hukka, agga minno
sannad ei lahha mitte hukka. (Matt. 24, 35.)

Pehme. Hea kül, misuggused on siis
need warrandused ja õnnistused?

Ristiinnimenne. Üks iggawenne riik,
iggawenne rõõm ja iggawenne au on meie
parris ossa, — üht ello antakse meile, kus
meie iggawest õnnistust peame tundma, (Matt.
25, 34.) — üht õnnistust, mis film ei olle
nainud, ja kõrw ei olle kuulnud, ja innimesse
süddamesse ei olle tousnud; sedda on Zum-
mal walmistand neile, kes Sedda armasta-
wad. (1 Kor. 2, 9.)

Pehme. Oh se on wägga hea! ütle, mis
weel?

Ristiinnimenne. Seäl antakse mei-
le au kroni ja ridid, kelle sees meie peame
paistma, kui päike, omma Issa kunningrikis.
(Matt. 13, 43.)

Pehme. Oh se on wägga armas! ütle,
mis weel?

Ristiinnimenne. Zummal tahhab seäl
ärripühkida keif weepisfarad meie filmist, sest
surma ei pea seäl ennam ollema, egga leina-
mist, egga kiskendamist, egga waewa ei pea
ennam ollema. (Jlm. 21, 4.)

Pehme. Ja misuggusid selttimehhi ja
sõbro leiame seäl?

Ristiinnimenne. Seäl peame Sera-
wide ja Kerubide jures ollema, ja mitme tuh-
hande ingl'i ja nende õnsa hingede seltsis, kes
enne meid sedda teed senna on lainud. Seäl
olleme ühhes nendega, kes pühhad ja armas-
tusfega täidetud, ja kaime ühhes nendega
Zummalala palg walgusfes, ja seisame Temma
ees iggawesse rahho sees. Seäl same ka us-
so-wannemad näha nende kuldfronidega, püh-
had neitsid omma kanlettega ja need pühhad
usso- ja werretunnistajad ehk martirid, kes
Issanda nimme pärrast mailma lastest said
lõhti sagitud, ehk tullega ärrapõlletud, ehk
metfaliste ette heidetud ja neist lõhtikistud,
ja ärramurtud, ehk järwede ja merrede sisse
heidetud ja ärraupputud. (Jes. 6, 2. Ebr.
12, 22 — 24. Jlm. 5, 11. — p. 4, 4. —
p. 14, 1 — 5. — Ebr. 11, 33 — 40.)
Need keif ellawad seäl lõpmatta õnnistusse
ja au sees, ja ei surre ialgi ennam ärra. Sest
ehk kül nende hinge mäia, se mullane hone,
on mahhakistud, siiski on neil üks elloasse

Jummala käest, üks hõne, mis ei olle kätte-
ga tehtud, ja on iggawenne taewas. (2 Ko-
rintusse 5, 1.)

Pehme. Jubba needfinnatsed sannumed
on minno süddant sure rõmoga täitnud; agga
ütles: kuidas same neid asjo isfi kätte?

Ristiinnimenne. Se taewa kuningas
ja Issand on sedda keit selle ramato sisse
lastnud üllespanna, meile juhhatamiseks. Ag-
ga üllem assi on se, et Temma hea melega
iggaühte omma riki tahhab wasto wõtta ja
iggaühhele sedda õnnistust ilma anda, kes ag-
ga tõsise ja kindla melega sedda himmustab
ja otsani sedda teed käib, mis meid juhha-
takse. (Jlm. 22, 17.)

Pehme. Oh kui armas on se luggu kuul-
da! Sepärrast läkki siis usfinaste senna pole.

Ristiinnimenne. Ei woi minna weel
mitte ni usfinaste käia, kui ma tahhaksin, se
koorma pärrast, mis mo selja peäl on.

Nenda eddasi minnes, joudsid nemmad üh-
he rabba soo jure; ja et sedda õiete tähhele
ei pannud, egga õiete ennese ette ei waatnud,
siis wausid mollemad soo mudda sisse. Selle
soo nimmi on argdusse rabba. Siin said
nemmad muddast otsego kaetud ja wägga wae-
watud, ja Ristiinnimenne hakkas omma koor-
maga ifka süggawaminne sisse wauma.

Pehme ütles nüüd: Ristiinnimenne, kuhho
olled sa nüüd juhtunud?

Ristiinnimenne wastas: Tõest minna ei
tea sedda mitte. Sedda kuuldes sai Pehme
wägga kurjaks, ja täis tullist wiha ksisendas
temma Ristiinnimesse wasto, ja ütles: On
se se suur rõõm ja iggawenne õnnistus, mis
sinna mo wasto kiitsid? Sa jölle lobbiseja!
Kui jubba tee hakkatus ni hirmus on, mis
siis weel lota, enne kui meie sedda teed lõp-
petame? Kui ma siit weel elloga peäsen, siis
sowin rõmoga sulle üks omma iggawesse õn-
nistusse paika. Nenda rätides hakkas Peh-
me keigest wäest seält rabba mudda august
wälja ronnima, ja kui ta wälja olli sanud,
ruttas temma omma koi pole, ärrarikmisse
lõuna taggasi; ja Ristiinnimenne ei sanud ted-
da sest aiaist mitte ennam nähha.

Ristiinnimenne olli nüüd üks ja tõstis selle
sure hädda sees omma filmi ülles kitsa wär-
rawa ja selle walgusse pole, mis seält pais-
tis. Kõl ta katsus esste, ka keigest wäest
senna pole ronnida, agga temma näggi sed-
damaid, et ta joud ei annud seält rabbast läb-
bi sada, se koorma pärrast, mis temma sel-
gas olli. Kui temma nüüd õhtas omma wä-
wa fees, siis juhtus temma jure üks wõdras,
selle nimmi olli Abimees. Sesamma küs-
sis temma käest, mis sinna siin teed?

Ristiinnimenne wastas: Üks mees, nim-
mega Ewangelist, juhhatas mind se kitsa wär-
rawa pole, et ma woiksin tulleva wiha eest
ärrapõggeneda; ja kui ma senna pole ollin

minnemas, sattusin minna foggemata selle rabba sisse.

Abimees. Mifs sa ei olle parrem nende jälgede peäle waatnud, kes sinno eel sedda teed kainud? (Matt. 7, 7. 8. Joan. 14, 6.)

Ristiinnimenne. Kartus sai nenda minno peäle wolmuf, et minna ennam ei teadnud, kuhho minna, ja nenda kukkusin minna seia sisse. — Abimees pakkus nüüd temmale kät ja tombas tedda pea wälja kōwwa Ma peäle ja kaskis tedda eddasi minna neid jälgi möda, mis temma nüüd ennese ees wois nähha.

Se wahhe olli Pehme kōddo joudnud; ja temma naabred tullid temma jure, tedda wātama. Ühhed kiitsid temma taggasi tullemist, ja ütlesid tedda moistlikko ja targa mehhe olewad; teised söimasid tedda jölledaks ja seggaseks mehheks, et temma Ristiinnimessega nisuggust teadmata ja waewalist teed hakkand kaima; agga mouningad naersid tedda ja ütlesid: Tōest, olleksime meie Ristiinnimessega sedda teed hakkand kaima, siis ei olleks meie mitte selle tühja waewa parrast ümber pōornud, egga ennast naeruks teinud. Nenda istus Pehme esmalt pahha melega nende seas; agga kui ta wimaks jalle julgeks sai, siis jätsid nemmad tedda rahhule, ja hakkasid teit Ristiinnimest naerma ja teotama.

3. Peatük.

Mi mitto kui kāsso teggudest on, need on needmisse al.

(Kal. 3, 10.)

Kui nüüd Ristiinnimenne üfspäinis omma teed taewa linna pole eddasi läks, näggi temma ülle wälja ühhe innimesse ennese wasto tullemad. Sesamma olli üks wägga auustud mees, nimmega Mailmatark, ja temma ello asse olli ka arrarikmisse linnas, lihhalikko tarkusse ulitsas. Mailmatark olli Ristiinnimesse arraminnemist kuulda sanud, ja kui ta nüüd temma waewalisest kaimisest ja õhtamisest näggi, et temma kül sesamma Ristiinnimenne wois olla, kes hilja aia eest arrarikmisse linnast olli arrapōggenud, siis ütles

Mailmatark: Kuhho sa lähhäd, armas sōbber? Kui kaugele mötled sa ennast omma koormaga eddasi sawad?

Ristiinnimenne. Jāh tōest, minno koorm on kül rakimatta raske, ni raske, kui ial ühhe innimesse koorm on olnud; agga ma himmustan sest lahtel sada; ja selleparrast ruttan ma kitsa warrawa pole.

Mailmatark. On's sinnul weel naest ja lapsi?

Ristiinnimenne. Jāh on, agga minna ei woi nende parrast mitte ennam taggasi.

jäda; ma ollen, ofsego ep olleks mul neid mitte. (1 Kor. 7, 29.)

Mailmatark. Ras sa tahhad minno nouandmist kuulda?

Ristiinnimenne. Mifs mitte, kui se agga hea on.

Mailmatark. Minna annan sulle sedda nou, et sa wiwimatta isse sest foormast ennast lahti teed; enne sedda ei woi sa rahho leida, egga neist andidest römustada, misga sind Jummal on önnistanud.

Ristiinnimenne. Seep se on, mis minna ofsin. Minnul on kül wägga suur himmo, sest foormast lahti sada, agga minna isse ei joua ennast mitte sest lahti tehha, ja meile Ma sees ei joua ka ei ükski mind sest foormast päästa. Sellepärast ruttan ma kitsa wärrawa pole.

Mailmatark. Ütle, kes on sind siis sedda teed juhhatanud?

Ristiinnimenne. Üks wägga aulif mees, nimmega Ewangelist.

Mailmatark. Arra wotta mitte sedda hullo nou, mis temma sulle annud, waid usso minno sanna sisse. Ep olle kül mitte willetsamat ja raskemat teed keige mailma sees leida, kui se te on, mis temma sind juhhatanud. Minna nään ka, et argdusse rabba mudda märgid alles siuno külges. Sa tead isse, kui suurt waewa sa seal rabbas tunda said, agga se on alles nende waewa hakkatus, kes sedda teed käiwad; sest pärrast sedda ep olle selle

tee peäl muud leida, kui: kurbdust, wallo, ah-hastust, takkatusfamist, nälga, allastust, häd-da, moõka, loufoere, lendawaid maddusi, pim-medust ja surma. Et sinna selle tee waewa ja raskust weel öiete ei tea, siis wotta itka wanna innimeste nou kuulda, ja ärra lasse ennast mitte ühhe woõra ja teadmatta mehhe nou and-misse läbbi hukatusse sisse sata.

Ristiinnimenne. Se foorm, mis minno selja peäl on, on minuule paljo raskem ja hirmsam tunda, kui keif se, mis sinna mulle praego olled nimmetand. Sepärrast tulgo kül minno peäle, mis tahhes; keif sedda tahhan ärrakanda, kui ma agga sest foormast woin lahti sada.

Mailmatark. Millal sa sedda foorma keige esite tunda said?

Ristiinnimenne. Siis, kui ma sedda ramatut hakkasin luggema, mis minno käes on.

Mailmatark. Sedda ma arwasin; — sul on kül sesamma järg kä, kui teistel nödra melega innimestel, kes nisugguste teadmatta asjade järrele uriwad, mis ülle nende moistusse käiwad, ja wiwaks lähhab nende meel-seggaseks.

Ristiinnimenne. Minna tean kül, mis ma ofsin ja püan: ma himmustan lahti sada ommast raskest foormast.

Mailmatark. Agga mifspärrast himmustad ja ofsid sinna nisugguste waewalisse tee peäl ommast foormast lahti sada? Minna woin sind kül õppetada, kuidas sinna ilma

sure waewata sest lahti saad, ja peälegi weel julgust, rahho ja sõbrust leiad.

Kristiinnimenne. Kui sa sedda tead, siis rāgi mulle omma sallajat tarkust üles.

Mailmatark. Wata, seält wāljaspid. dise waggadusse linnast, kaks wersta maad ellab üks isfand, nimmega Rāssoõppetus; sesamma on üks wāgga tark ja auustud mees, ja temma moistab nisuggusest koormast lahti peasta, kui sinnul on, ja ta woib ka neid terweks tehha, kes jubba mele ja moistusse polest pīsut nõdraks lāinud. Minne agga nüüd wiwimatta temma jure, kũl temma sind pea aitab. Kui sinna temma ennesega mitte ei peaks kokko juhtuma, kũllab siis ommetigi temma poeg Nus-Elowlis *) koddõ on, sesamma on üks hea ja armsa wiisiga noormees, ja on selle qsjā polest nisamma tark, kui temma isfagi; seāl woid sa ommast koormast lahti sada. Ja kui sul ennam himmo ei olle ārrarikmisfe lĩnna taggasi minna, (sedda nou et kida minna sulle ka mitte,) siis woid sinna

*) Selle ārrakeeldub teega ei sa ausa ello wiis kōgoni mitte ārrakeeldub, sest aus ello wiis eht waggā ja jummalakartlik ello peab õigest ussust sũndima; agga kes arwab kāsfoõpõtmisfe lābbi õnsaks sawad, kes wāljaspiddise waggadusse ja ausa ellowisiga rahhul on, ja arwab: pattust: põõrmist ja uut sũndimist polle ennam tarwis, se on efsitusfe tee peāl, sest Kalat. 5, 4. seifab: Teie ollete Kristussēst lahti sanud, kes teie kāsfo lābbi tahhate õigets sada; teie ollete armust ārralan: genud.

ommetigi omma naest ja lapsi ennese jure lasta tulla; seāl wāljaspiddise waggadusse linnas seiswad praego monningad ello maiad tũhjad, ja sa woid neist ũhhe parraja hinna eest ennesele osta. Ka toidus on seāl hea, ja alwa hinna eest sada. Ja mis sinno ello seāl weel armsamaks teeb, on se, et ka sinno tublid naabred sind wõtwad auustada.

Kristiinnimenne hakkas peagi sedda nou peaks arwama ja kũssis: Kust te lāhhāb se ausa mehhe maia pole, kes sedda keif mo kätte murretseb?

Mailmatark. Kas sa nāād, kus se kõrge māggi on, senna minne otsekõhhe ja esimenne maia, mis siit miānes mae kalda peāl seifab, on temma maia. Seddamaid jātõis Kristiinnimenne sedda teed mahha, mis kitsa wārrawa pole lāhhāb, ja hakkas Rāssoõppetusse maia pole minnema, et temma seāl ni pea kui woimalik ommast raskest koormast woiks lahti sada. — Agga sedda liggemale temma mae jure joudis, sedda kõrgem-nāitis se māggi temmale ollewad. Kui temma wiimaks sest maeft hakkas ũllesminnema Rāssoõppetusse maia pole, siis rippusid ni hirmsad fured kaljo rũngad selle mae kaldast ũlle tee, et mees ennam ei julgenud eddasi minna, sest ta kartis, et kaljud piddid temma peāle langetama. Jkka raskemaks olli temmale nüüd ka se koorm selja peāl lāinud, ka fured tulle legid tōusid seält maeft ja üks heāl hũdis:

Ärranetud on iggaüks, kes ei ja kei-
fide sisse, mis on kirjotud kässo ra-
matusse, et ta sedda keif peab teg-
gema. (Kal. 3, 10.) Sest kohkus Kristi-
innimenne wägga ärra, ta hakkas nüüd surma
kartusse pärrast higgistama ja wärrisema ja
kashhetes wägga, et temma Mailmatarga nou-
andmisse läbbi ennast sest õige ello teest last-
nud kõrwale pöördä. Ägga wata, sesamma
suure kurbdusse ja surma ahhastusse sees
näggi temma Ewangelisti ennese jure tulle-
wad ja habbenes wägga tedda nähhes. Ewan-
gelist watas otsego wihhase ja ahwardaja näo-
ga Kristiinnimesse peäle ja ütles temma was-
to: Mis sinna siin teed? Mikspärrast olled
sinna sedda ello teed ni pea mahha jätnud?
Wärristes seisis Kristiinnimenne temma ees
ja ei woinud selle peäle ei sannagi lausta.

Ewangelist ütles temma wasto: Kes
usust õige on, se peab ellama; ja
kui kegi ärratagganeb, siis ei olle
minno hingel temmast melehead. (Ebr.
10, 38.) Sinna olled ärratagganend, — sin-
na olled keige kõrgema Jssanda armo-nou
ärrapõlganud! — Selle peäle nikkutas Kris-
tiinnimenne ommad põlwed; õhkades ja tae-
wa pole wadates hūdis temma halleda heäle-
ga: Jssand olle mulle waese pattusele armo-
linne! — Ewangelist wöttis nüüd temma käest
kinni ja ütles ta wasto: Kes omma ekstitust
kashhetedes ja wihtades, õiges uskus Jssan-
da jure tulleb ja temma käest armo pallub,

kül se leiab Temma käest pattude andeksand-
mist, ello ja õnnistust.

Need sannad andsid Kristiinnimessele jälle
uut ello ja wägge. Wärristes tousis temma
nüüd maast ülles ja Ewangelist õppetäs tedda
weel, ütledes: Sesinnane Mailmatark on üks
eksitaja. Temma on sind se tee peält, mis kitsa
wärrawa pole sadab, ekstitanud seia kõrwale min-
nema, agga Jssand ütleb: Minge sisse kit-
sast wärrawast, sest se wärraw on kit-
sas, ja se te on waewalinne, mis ello
sisse wiib, ja pissut on neid, kes sed-
da leidwad. (Matt. 7, 13. 14.) Temma on
sedda tarwilist risti ja waewa sulle wihtaks ja
hirmsaks teinud, mis sinna ommetigi suremaks
riffuseks pead arwama, kui keif warra Ma peäl;
(Ebr. 11, 25. 26.) sest se Au-Jssand ütleb:
Kes minno jure tahhab tulla, se sal-
gago isseennast ärra, ja wõtko omma
risti ennese peäle ja kätgo minno jär-
rel. Sest kes ial omma ello tahhab
hoida, se kautab sedda ärra; agga
kes ial omma ello ärrakautab minno
ja armoõppetusse pärrast, se hoiab
sedda. Kui kegi minno jure tulleb ja
ei wihta (se on: kes ei pea alwemaks kui
Mind) omma issa ja emma, ja naest ja
lapsi, ja wende ja õddesid, ja weel
peälegi omma ello, se ei wol mitte
mo jünger olla. (Mark. 8, 34. 35. Luk.
14, 26. 27.) Ja wimaks on temma sind
ühhe tee peäle juhhatanud, mis sind ärraneeda

misse ja iggawesse surma sisse sadab; sest et kässo teggudest ükski lihha ei moiseteta temma ees õigeks; ja ni mitto kui kässo teggudest on, need on needmisse al; sest kirjutud on: Ür-ranetud on iggaüks, kes ei ja keifide sisse, mis kirjutud on kässo ramatnsse, et ta sedda keif peab teggema. (Rom. 3, 20. Kal. 3, 10.)

Ristiinnimenne ei julgenud esmalt mitte filmi ülestõsta; parrast küsis temma kartlikko süddamega: Kas siis minnul ka weel lotust? Kas woib minno pat sada andeks antud? — Ewangelist wastas: Sinno pat on kül wägga suur, ja sinna olled kahhemõrra nuhtlust teninud: sest sinna olled sedda ello teed mahhajätanud ja olled haffanud arrakeeldud teed käima. Siiski pead sinna weel patude andeksandmist leidma. Agga hoia ja ärra taggane nüüd ennam mitte, et sinna hukka ei sa omma tee peäl; sest Temma wiikka süttib pea põllema. (Laul. 2, 12.)

Kui nüüd Ristiinnimesest se kindel nou olli nähha, et ta jälle kitsa wärrawa pole tahtis taggasi minna, siis hakkas Ewangelist Ristiinnimesse ümber kaela, andis temmale armastusega suud, ja rõõmsa näoga temma peäle wadates, õnnistas temma tedda. Ta hakkas nüüd kohhe kässo-needmisse tee peält kitsa wärrawa pole taggasi ruttama, ja et temma kellegiga sanna ei rätinud, kes temmale tee

peäl wasto tullid, siis joudis temma ka pea kitsa wärrawa ette. Sest sesinnane wärrawep ole mitte kaugel, agga pisut innimesse lähäwad otsekohhe selle peäle.

4. Peatük.

Keik mis Jsssa minnute annab, se tulleb minno jure, ja kes minno jure tulleb, tedda ei tahha ma mitte wäljalükkada.

(Joan. 6, 37.)

Kitsa wärrawa peäle ollid need sannad kirjutud: Palluge, siis peab teile antama; otsige, siis peate teie leidma; kopputage, siis peab teile lahti tehtama. (Mat. 7, 7.) Kui Ristiinnimenne neid sai luggenud, siis kopputas ta mitto forda wärrawa külge ja ütles ommas süddames: Kas se au Jssand peaks mulle weel omma armo ust lahti teggema? Kas Ta peaks weel mind wastopanniat, mind põrgo tul-le wäärt pattust sisse lastma? — Oh kui Temma mulle waesele foormatud pattusele weel sedda suurt armo wõttab näidata, siis tahhan minna iggaweste Temma suurt hallastust kita! — Nüüd tuli wärrawa tagga se wärrawa-waht, üks au-wäärt mees, nimmega Iõb-bus meel, sesamma hüdise: Kes seäl on?

Ristiinnimenne wastas: Üks waene foormatud pattune! Minna tullen ärrarikmis-se liinast ja lähhan Sioni mäe pole, et ma

tullewa wiſha eest ſaakſin põggeneda. Se te ſenna pole peab ſeſt kiſfaſt wàrrawaſt lãbbi minnema, ja ſellepàrraſt paſſun minna, et ſa mulle lahti teed ja mind lãbbi laſſed.

Lõbbuſmeel. „Wãgga hea melega,“ ja temma teggi ſeddamaid wàrrawa lahti ja kiſfaſt Riſtiinnimeſt ſure ruttoga kãtpiddi ſiſſe. Sedda teggi ta ſepàrraſt, et piſſut maad wàrrawa kõrwaſ on. Sadana lĩnna-pea, ſeãlt laſſeb temma tulliste nooltega nende peãle, keſ wàrrawaſ tahtwad lãbbi minna, et temma neid weel enne woĩkſ tappa, enne kui nemmad wàrrawaſt lãbbi joudwad ja temma rigiſt peãſewad.

Riſtiinnimenne ütles: Rõõm ja wãrriſeminne tãidab minno ſiiddant, — ſedda ſuurt armo ei olle ma mitte teninud, ſeſt minna ollin jubba ütſford Iſſandãſt àrratagga-nenud. Tõeſt, Iſſand on wãgga armolinne, ſeſt kui ma kãſſoõppetuſſe mõe al ſeiſin ja jubba ſurnia otaſin tullewad, ſiis lãkkitas Temma Ewangelisti mo jure, ja nõud on mulle kõlwatumale ello wàrraw lahti tehtud. Se wàrrawa-waht lõbbuſmeel ütles: Jah, Iſſand on kül armolinne; keſ Temma jure tulleb, ſedda ei tahta Ta mitte wãljalũkkada, (Joan. 6, 37.) olgo temma ka ſeige ſuremat patto teinud! — Agga nõud annan minna ſulle ſedda nou, et ſa ſedda kiſfaſt teed kãid, miſ ſinna ſiin ennefe ees nããd; ſeſamma te on ſeãtud Prohwetide, Riſtuſſe ja Temma Apoſtliide lãbbi.

Riſtiinnimenne. Kaſ põõrwad ſelle

kiſſa tee peãlt ka monningad arrud kõrwale, miſ teekãlat woĩkſid ekſitada?

Wàrrawa-waht lõbbuſmeel. Jah, àkkitſelt põõrwad allapole monningad tee-ar-rud kõrwale, agga need on kõwwerad ja lai-ad; agga ſinna minne otſe eddaſi ſedda ühte kiſfaſt teed, ſe on ſe õige.

Riſtiinnimenne. Kaſ pean ma ſedda foorma weel kaua kandma? Wàrrawa-waht lõbbuſmeel waſtaſ temmale ſure armatuſſe-ga ja ütles: Kannata agga weel nattokeſſe, — pea tulled ſa ühte paika, kuſ ſe foorm il-ma ſinno abbita ſinnuſt àrrawoetaſſe. Agga enne kui ſe ſiinnib, tulled ſinna Selletaja maia jure, ſeſamma mõttab ſulle wãgga kallid aſjo nãidata ja ſelletada. — Tãnnoliſko ſiud-damega jãttis Riſtiinnimenne ſedda head wàrrawa-wahti Jummalaga ja lãkſ omma teed otſekohe eddaſi Selletaja maia pole.

5. Peatũk.

Agga ſe Erõõſtia, ſe pũhha Waim, ſedda Minno Iſſa tahtab lãkkitada Minno nimmeſ, ſeſamma peab teid õppetama keik; ia teie mele tulletama keik, miſ Minna teile ollen ütelnud.

(Joan. 16, 26.)

Kui nõud Riſtiinnimenne Selletaja mala jure olli joudnud, ſiis tulli Selletaja armatuſſe.

sega temma wasto, wöttis tedda wägga söbralikkul ja armsal kombel wasto ja ilmutas temmale õiget usko ja Zummala rigi sallajaid asjo. — Keige essite näitis temma ühhe pildi, mis seina külges naela otsas rippus. Sesamma pildi peäl olli üks tõssise näoga Zummala sanna õppetaja nähha, selle pallest paisis otsego Zummala armastus, temma silmad ollid taewa pole pöördud, temma ulede peäl olli tõe sanna kirjutud, ommas käes piddas temma Piibli-ramato, mailm olli temma selja tagga, ja üks kuld kroon olli rippumas üle temma pea. Kui Ristiinnimenne sedda nähha sai, siis küsis ta: Mis se pilt tähhendab? Selletaja wastas: Mi mitto eksitajat on Ma peäl ja ni mitto hinge sawad neist eksitud. Hoia ennast nende libbeda sannade eest. Siin naäd sa pildi peäl malitud ühhe trui armoõppetusse tunnistaja, ühhe õppetaja, kes igga-wesse ello semet külwab. Omma Isandad tenides, põlgab ta mailma ärra keige kurja himmudega; temmal on se kindel lotus, et Isand üllewel taewas aukroniga tedda wõttab ehhitada. Nisugguse tõssise Zummala sanna tunnistaja juhhatamist wõtta ifka süddamest wasto, agga eksitajatte libbedad keelt põlga ärra, sest need saatwad sind hukatusse sisse. Pärast sedda satis Selletaja Ristiinnimest ühhe suure laia kambri sisse, mis täis tolmo olli, sest et se weel ial ei olnud puhhitud, ja kutsus ühhe mehhe senna ja andis temmale käske, sedda puhtaks puhkida. Kui mees

kambrit hakkas puhkima, siis tousis ni paks tolmi maast laeni ülles, et piddi Ristiinnimest pea ärra lämamatama. Nüüd käsks Selletaja üht neitsit wet sisse tua ja pörrandat weega kasta; ja ni pea kui sedda olli tehtud, panni wessi suurt tolmo kinni, ja sedda kambrit wois nüüd heästi puhkida ja puhtaks tehha.

Ristiinnimenne küsis: Mis se luggu tähhendab?

Selletaja wastas: Se kamber tähhendab innimesse süddant, mis weel armoõppetusse läbbi ei olle puhhitsetud. Se tolm on se pärris pat, se seestpiddine ärrarikminne, mis innimest rojaseks teeb ja ärra kautab. Ses kes essite hakkas puhkima, on kässoõppetus, teine kes wet tõi ja sedda pörrandat nisutas, se on Ewangelium ehk armoõppetus. Nenda kui essimesse puhkimisse läbbi paks tolmi agga maast laeni hakkas ülestousma, et kamber ei woinud sest puhtaks sada, nenda teeb ka kässofanna, sest sesamma ei puhhasta mitte süddant pattust, waid teeb patto ellawaks ja wäggewaks. (Rom. 7, 9.) Käsk sadab kül patto tundmist, agga ei anna mitte wägge, patto ärrawoita ja kautada. — Agga otse kui se neitsit jedda kambrit essite weega märjaks teggi, ja pärast sedda puhkis, nenda wõib ka üksnes siis südda patto wallitsussest lahti ja puhhitsetud sada, kui Ewangelium ehk armoõppetus süddamesse tulleb ja kässo ärraneedmist waigistab. Südda saab siis usko läbbi puhtaks tehtud ja aukunningas wõib siis seäl

sees ello-asset tehha. (Joan. 15, 3. Ap. Tegg. 15, 9. Rom. 1, 16.)

Pärrast sedda wiis Selletaja Kristiinnimest ühhe teise tuppä, kus faks last ollid. Ühhe nimmi olli Himmo, teise nimme olli Kannatus. Himmo olli wägga kannatamatta, rahhota ja nurriseja, agga Kannatus olli wägga rahholinne ja löbbus. Nendesinnaste laste kaswataja olli mollematte lastele kallid annid tootanud, mis nemmad teise aasta hakkatuses piddid kätte sama. Himmo ei tahtnud mitte andide peäle odata, waid tahtis neid seddamaid kätte sada; agga Kannatus otis neid rõmoga. Kui nüüd Kristiinnimenne laste peäle watis, tulli üks mees sisse, ja tõi Himmo mule hulk kallid asjo. Himmo sirutas sure ruttoga kät nende järrele wälja ja naeris omma seltsimeest, et temma weel ühtegi ei saand. Agga lühhi kesse aia pärrast kaddusid keif need asjad ärra. Kristiinnimenne küsis jälle: Mis se luggu tähhendab? Selletaja wastas: Ose kui Himmo tulles aia asjo ei tahha odata, nenda tewad ka mailma lapsed. Kui nemmad tulles ello õnnistussest suurt luggu ei pea, siis pallu sinna ennesele õiget tarkust, õiget usko ja kannatust ja ota rõõmsa ja kindla melega Jummalaga näggematta armoandid, sest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawesed. (2 Kor. 4, 18.)

Pärrast sedda wiis Selletaja Kristiinnimest weel ühhe teise tuppä, kus müri kõrwas tulles asseme peäl tulli põlles; sedda tuld tahtis üks

musta näoga mees weega kustutada, agga se tõi ei läinud temmale mitte korda, sest tulli hakkas aega möda ikka wallusaminne põllema.

Kristiinnimenne küsis: Mis se tähhendab?

Selletaja ütles: Se tulli tähhendab Jssanda armo tööd innimesse süddames, mis kurri waenlane kül püab ärra kustutada ja kautada; agga kust se tulles, et temma nou ja joud ei hakka peäle, sedda tahhan ma sulle nüüd näidata. Nende sannadega wiis Selletaja Kristiinnimest sesamma müri tahha, seäl näggi ta ühhe armsa ja walge näoga mehhe seiswad, kes ilma wahheta, agga siiski salla-ja, ölli tulles sisse wallas.

Kristiinnimenne. Mis se tähhendab?

Selletaja. Se tähhendab Kristust, kes ühte puhko omma armo õlliga usko ja waimo-ello üllespeab, keige kurrati nou ja ette-wõtmisse wasto. Agga et sinna olled tedda näinud salla-ja müri tagga seiswad ja seält näggematta kombel ölli tulles sisse wallawad, se tähhendab esiteks, et Temma armo tööd innimesse süddames ükski ei woi nähha egga moista. Sest tulles, et saggedaste usklikud hinged Jummalaga sanna kuulmisse juures, palweteggemisse ja waimolikko woitlemisse sees suurt ussojulgust ja ni õnnist jummalikko rahho süddames tunda sawad, et nemmad sedda ei woi üllesrätida, egga ärramoista. (Wil. 4, 7. Rom. 8, 26.) Teiseks tähhendab se luggu, et usklikud wahhest kiusatusse

aial ennaft armawad Onnisteggiaft mahha ja tud ollewad, ja ommetigi seifab Temma nâgematta wiſil nende liggi ja aitaſt neid eddaſi.

Sit wiis Selletaja Riſtiinnimeſt ühhe ſure ja armsa laggeda Ma kohta, kus üks wägga ſuur funninglikk au-kodda ſeiſis; ſellz funninglikko au-koia harja peäl nähti nori mehhi ja neitſiſi kuld riettega eddaſi ja taggaſi käiwad. Seſinnatſe koia ette olli ſuur hulk innimeſi kôkko tulnud; need pannid kül ſedda funninglikko koia au immeks, agga ei julgenud mitte ſiſſe miinna, ſeſt ſe funninglikko au koia ukſe ees ſeiſis wâe hulk, ſôariſtadega ehhitud, ja âhwardas iggaühthe mahha lûa, keſ julgeks ukſe liggi aſtuda. Agga wârrawa kôrwas iſtus üks mees laua tagga, nende nimmed üleſkirjotamas, keſ woiteldes ſeſt wâe hulgaſt tahtſid lâbbi tungida, ja funninglikko au koia ukſeſt ſiſſe miinna. Hulk aega lâks môda, ja weel ei julgenud ei ukſki neiſt, keſ ſeäl ſeiſid, koia liggi tulla. Wimaks tuli ſure rutoga üks ſôariſtadega ehhitud wahwa mees kirjotaja jure ja ütles temmale: Pannu nüüd minno nimmi ülles. Siis panni temma raudkûbbara pâhhâ, tombas omma moôga wâlja, lâks julgeſte ſe wâe hulga peäle ja raius ühhe ja teiſe pole ja hawas neid, keſ temma waſto hâkkaſid. Ja et ta kül iſſe ka monda hawa ſai, ſiiski ei holineud temma ſeſt, waid raius ifka wâggewaminne omma waenlaſte peäle, ja nenda kibbedaſte woiteldes, tungis ta wimaks ſeſt wâe hulgaſt lâbbi. Agga fui

ta funninglikko koia ukſe ette olli joudnud, wata ſiis kuuldi üht armast laulo-heält funninglikko koia ſeeſt ja harja peält, ſe ütles:

Tulle ſiſſe, aſtu ſeia,
Taewa rigi au on leida!
Lõppend on ſo wõitleminne,
Hakkab nüüd ſo diſkaminne,
Rõõm ja rahho iggawenne.
Mis ſa oſſind, ſedda leia,
Tulle ſiſſe, aſtu ſeia!

Temma lâks nüüd ſiſſe, ja ſeddamaid ſai temma kuld riettega ehhitud.

Riſtiinnimenne hûdis rõõmsa heâlega ja ütles: Kül ma ſedda tâhhendamiſſe ſanna moiſtan! Laſſe mind agga nüüd eddaſi miinna!

Selletaja ütles: Ma tahhan ſinnule weel ennam näidata. Ja temma wiis tedda ühhe pimmeda wangi hone ſiſſe, ſeäl olli üks innimenne maas iſtumas, jallad raudas, ja ſüdda wägga kurb. Omma ſilmi mahha lûes ja kâed riſti pannes, ôhkas temma ni raſkeſte, naggo tahhaks ta ſüdda lõhkeda.

Riſtiinnimenne. Mis ſe halle luggu tâhhendab?

Selletaja. Rûſi iſſe ſelle mehhe kâeſt, keſ temma on.

Riſtiinnimenne ütles nüüd ſelle Wangi waſto: Keſ ſinna õlled?

Wang. Minna ollen ſe, mis minna enne mitte ei olle olnud.

Riſtiinnimenne. Mis ſinna ſiis enne õllid?

Wang. Minna olin enne ja teiste me-
lest wiipärralinne ja armas Kristusse tunnis-
taja; ma arwasin ennaft kõlbawa kül ollewad
taewa linnale, ja se mõtte teggi minno südda-
mele suurt rõmo.

Ristiinnimenne. Ja mis sul siis nüüd
õn?

Wang. Mul ep olle rahho egga rõmo.
Minna ollen ni wägga rahhota ja rõmoto ja
ilma lotuseta kui se, kes pimmedas wangi ho-
nes kinni on. Kartus, ahastus ja meleärra-
heitminne waewawad ja pinawad mind ühte-
pühko, ja peawad mind ni kõrwaste kinni, kui
se wangi hone ja need raud ahhelad. Oh min-
na waene, minna õnneto, minna ei woi enam
lahi sada, oh minna ei woi enam peäseada!

Ristiinnimenne. Ütle, kuidas sinna se
wangi põlwe sisse olled juhtunud?

Wang. Minna jätsin mahha walwamist
ja palweteggemist; — minna jätsin mahha,
patto himmude wasto woitelda; minna teggin
patto Jummalasanna walgust ja Jummalas
armo tundes; minna ollen pühha Waimo kur-
wastanud, ja Temma on minnust lahkunud;
minna ollen kurratit katsunud, ja temma on
minno jure tulnud; minna ollen Jummalat
wihhastanud, ja Temma on mind mahhajät-
nud; — minno südda on kowaks läinud ja
minna ei leia se surma tõbbe pärrast ühtegi
wägge, omma meelt diete parrandada.

Ristiinnimenne põris nüüd silmad Sel-
letaja pole ja küsis temmalt: Kas sesuggu

õnnetuma hingele ühtegi lotust enam ei olle,
sest hirmsast häddast ärrapeäseada? Selle-
taja wastas: Küssi sedda temma enne käest.

Ristiinnimenne põris nüüd jälle selle
wangi pole ja küsis temmalt: Kas sinna siis
sesinnatse mele-ärraheitmisse ja wangi bonesse
pead iggaweste jama? Kas sinnul siis enam
ühtegi lotust ei olle, sestammast lahti sada?

Wang. Ei sedda lotust ep olle minnul
mitte!

Ristiinnimenne. Miks pärrast mitte?
Kas Jummalas, se kõige kõrgema Poeg ei olle
armolinne?

Wang. Jummalas ainus Poeg on kül ar-
molinne, agga minna ollen Sedda ueste risti
lõnud ja Temma õigust põlgauud, minna ol-
len Temma werd rojaseks pannud ja ollen ar-
mo Waimo teotanud. Minna ollen keif ar-
mo tootused rühjaks teinud, ja nüüd ei ja
mulle mitte muud enam, kui „üks hirmus
kohto ja tullise wihha ootminne, mis mind
wastopannijat peab ärrasõma.“ (Ebr. 6, 4,
5. 6. p. 10, 26 — 29.) Radduwatte patto
himmude pärrast ollen ma omma Õnnisteggiat
ärrasalganud ja nüüd närrib minno waimo se
us, mis ei surre; nüüd põlleb minno südda-
mes se tuli, mis ei kustu.

Ristiinnimenne. Kas sa ei woi weel-
gi uskus Issanda pole pöördä ja omma meelt
parrandada?

Wang. Surma tund hakkab mulle pea
kätte jõudma; nõdrus saab mo peäle woimust;

minno moistus ei anna mulle ennam mitte selgeste mõttelda, keif hakkab mo ümberringi otsego tummedaks minnema, minna ei sa ennam diete palwet tehha, egga uskuda ja weel wähhäm omma süddant Kristusse náo järrele uendada; ning pea, oh pea wiakse mind Zum-mala koshu ette! — Selletaja ütles nüüd Nis-tiinnimesse wasto: Arra unnusta sedda talgi mitte arra, mis sinna siin olled näinud; selle õnnetuma wangi hirmus hädda maenitsego sind lõpmatta!

Nistiinnimenne. Jah, se on küi se keige hirmsam hädda. Zummal aitago mind walwada, ja palluda ja andko mulle wägge, patto himmud arrasalgada! — Kas ma woin nüüd omma teed eddasi minna?

Selletaja. Weel ühte asja tahhan ma sulle näidata, siis woid sa omma teed eddasi minna. — Mende sannadega wiis Selletaja Nistiinnimest ühte tuppä, kus üks mees wodist tuisis ja wärristes hakkas ridesse pannema.

Nistiinnimenne. Miks pärrast wärris-
seb se mees ni wägga?

Selletaja kaskis sedda meest, et ta pididi üllesrätima, miks pärrast temma ni wägga wärriseb, ja se mees ütles: Minna ollen üht hirmust und näinud. Taewas läks ni mustaks ja pimmedaks kui õ, siis sündis ni hirmus suur pitkse mürristaminne ja walgolõminne, mis küi enne ep olle kuulnud. Tuul aias pilwed wägga rutto eddasi. Äkkiste hüdus passuna heäl taewast, ja pilwedes näitis ennast Issand

ja Temma ümberringi seisid taewa sõa-wäe-hulgad hiilgawatte ehtedega, ja keif se taewas olli täis tuld, ja üks wägga kange heäl hüdus: Tõuske ülles, teie surnud, ja tulge koshu ette! — Silmapilkemel lõhkusid taljud lõhti, hauad läksid lahti ja surnud tuisid hauast ülles. Mõnningatte palledest olli üpris suur rõõm nähha, ja nemmad watasid ülles taewa pole; teiste palledest olli suur hääbi ja ahhastus tunda, ja need watasid mahha Ma pole. Siis teggi Issand, kes pilwede peäl istus, ühhe ramato lahti ja kaskis keif innimesse ennese ette tulla. Se suur wiimne koshus sai petud, ja sure healega hüdus Issand omma inglidi wasto: „Koguge keif umrohto ja hagganad kofko, ja heitke neid tulle järwe!“ ja seddamaid läks se suur süggawus, kel ep olle pohja, minno jalge ees lahti, ja suits ja tulle saed tuisid hirmsa kärre- ja mürrinaga seält ülles. Ja ta hüdus Issand: „Keif nisso koguge mo aita,“ — ja inglid kandsid ni mitto hingi ülles pilwesse Issanda jure, agga mind jätsid nemmad mahha. Ma tahtsin warjule minna Issanda palle eest, agga Issand watas ühtepuhko ja üfsi-filmi minno peäle, keif mo pattud tullid mo mele ja waewasid mind, mo süddame tunnis-tus moistis mind hukka ja täitis mind hirmsa ahhastussega. Menda ärkasin minna nüüd ülles ommast unnest ja weel wärrisen minna sest ehmatusest.

Et Nistiinnimenne se kord küi jo olli nähha sanud, siis küsis Selletaja temmast weel:

Üled sa sedda keif ka diete tähhele pannud?
Kristiinnimenne vastas: Jah ollen, ja se täidab
mo süddant kartusse ja lotusfega! Selletaja
ütles: se on hea, katsu siis neid õppetussid die-
te omma meles ja süddames piddada, et need
sind kui astlad eddasi aiawad ello tee peäl.

Kristiinnimenne jättis nüüd Selletajat tän-
nolliko süddamega Jummalaga, ja Selletaja
õnnistas tedda ja ütles: Se Trööstia, se
pühha Waim, olgo iggal aial sinnoga ja saat-
ko sind sedda teed möda, mis taewa liina
wiib. Kristiinnimenne hakkas nüüd omma
teed eddasi minnema ja laulis nenda:

Oh pühha Waim nüüd tulle sa,
Ja õiget teed mul juhjata,
Oh tulle rõmustaja!
Mind Jesust tundma õppeta,
Et patto koormast pääseks ma,
Mul õiget usko anna.
Joua, Noua
Ennesele Süddant, mele,
Et siin lodan,
Sinno rõmustamist otan!

6. Peatük.

Rässo ots on Kristus, õigusseks ig-
gaühhele kes ussub.

(Rom. 10, 4.)

Siit sadik olli se kitsas te mollemilt poolt
õnnistusse müridest warjatud. (Jes. 26, 1.)

Siiski ei woinud Kristiinnimenne mitte ilma
waewata eddasi minna, sest et koorm alles
weel temma seljas olli. Kui temma nenda
waewatud ja koormatud tüf maad sai eddasi
ruttanud, wata siis joudis ta ühhe mäe peäle,
seäl seisis üks rist ja risti liggi olli üks haud
näha. Kui nüüd Kristiinnimenne se risti
järe tulli ja selle peäle uskus ülles watas,
siis langes koorm temma seljast mah-
ha. Suur rahho ja õnnistus täitis nüüd
Kristiinnimesse süddant, — rõõmsa healega
hüdis ta: Temma on minnule rahho annud
omma kannatamisse läbbi, ja ello omma sur-
ma läbbi! (Jes. 53.) Kristiinnimenne panni
sedda taewalist rahho wägga immeks, mis
nüüd temma süddamesse olli tulnud, — rist
seisis temmal nüüd allati süddames ja meles,
ning tänno- ja armastusse-pisarad jooksid
temma palle möda mahha. (Saf. 12, 10.)
Temma läks nüüd ilmaräkimatta rõmo- ja
õnnistusse tundmissfega omma teed eddasi ja
laulis sedda laulo:

1. Ei prugi ennam omma süüd
Kui rasket koormat kanda nüüd,
Kül temma kaua waewas mind:
Se werre hind
Mo lunnastusseks päästis mind.
2. Ma surren tänna pattule,
Ja ellan üksi sinnule,
So surm on ello teinud,
Ja kinkinud,
Ja taewa ukse awwanud.

3. Oh Jeesus Kristus, awwita,
Et woiksin hästi woitelda,
So waimoga mind kinnita, —
Et minna ka
Woin so aukroni pärilda.
4. Siis tahhan minna iggawest
Sind pärrast sedda woitlemist
Seäl keigest jauust täunada,
Ja lõpmatta
So au ka taewas kuluta.

7. Peatük.

Woitelge, et teie woiksite kitsast
wärrawast sisse minna; sest pal-
jo, ütlen minna teile, püüdwad
sisse minna, ja ei woi mitte.

(Luk. 13, 24.)

Kui Kristiinnimenne nenda omma teed ed-
dasi läks, tulli temma ühhe orgo; seäl näggi
ta kolm meest raskeste maggawad, ja neil ol-
lid rauad jalges. Ühhe nimmi olli Holetu,
teine olli Laiß, ja kolmanda nimmi Is-
siennast-täis. Kristiinnimenne astus nende
jure ja hüdis sure healega: Tousse ülles! teie
ollate nende sarnatsed, „kes kange tule aial
kess merre peäl, ehk pelepu ladwas magga-
wad.“ (Opp. Sann. 23, 34.) Tousse ül-
les! „sest teie waenlane, kurrat, käib ümber
kui mõiraja loukoer, ja otsib, kedda temma

woiks ärraneelda.“ (1 Petr. 5, 8.) Sepär-
rast touske ülles ja ruttage siit ärra.

Nende sannade peäle teggid mehhed om-
mad unnised silmad lahti, ja Holetu ütles:
Minna ei nä ühtegi hädda! Laiß ütles:
lässe, ma hingam weel nattoke aega! ja Is-
siennast-täis rakis uhkussega nenda: Ig-
gaüks peab isseennese cest murret kandma;
mis sinnul meitega asja? küllab meie meh-
hed korda same! Ja nenda uinufid nemmad
jälle maggama. Ugga Kristiinnimenne olli
kurb selle hirmsa holetusse pärrast, ja läks
omma teed eddasi.

Siis näggi temma faks meest, need astu-
sid pahhemalt polelt ülle müri ja tullid temma
jure. Ühhe nimmi olli Wäljastpidi-wag-
ga, teise nimmi Sallalik. Kristiinnimenne
küssis neilt ja ütles: Kust teie tullete, ja kuh-
ho teie lähhäte? Nemmad wastasid: Meie
olleme Ellokõrgusse maal sündinud ja läh-
hame nüüd kitusse ja au-püüdmisse pärrast
Sioni mäele.

Kristiinnimenne. Mikspärrast teie ep
olle kitsast wärrawast läbbi tulnud? Kas polle
Issanda käst ja sanna se: „Kes ei lähhä uk-
sest sisse, waid astub maialt sisse, se on war-
ras ja rõwel.“ (Joan. 10, 1.)

Nemmad wastasid: Keif meie Ma-rahwas
arwawad sedda teed, mis kitsast wärrawast
läbbi käib, wägga kõwweraks ja pittaks, ja
sepärrast wöttame meie keif sedda lühhemat
teed kála — siit ülle müri.

Ristiinnimenne. Kui teie nenda Issanda kässo wasto tete, kas teie siis ei karda Zemma kättemaksmissse wiha.

Nemmad wastasid: Polle sul tarwis, selle pärrast karta! Meie teme nenda omma wanneratte wiisi järrel, ja meie wolme sedda mitte tunnistussega kinnitada, et jubba ennam tuhhat aastat meie Ma rahwas sedda teed on käinud.

Ristiinnimenne. Kas teie siis ka koho to päwal nisugguse tühja wabbandamisega arwate pääsewad? Kas siis wanna wiis on ikka hea wiis?

Nemmad wastasid: Nisuggune wanna wiis, mis jo ennam kui tuhhat aastat on õppitud, küll se saab koshomoihtjast heaks kidetud. Ega polle ka sest süüd, kust kaudo ja mil koinbel Sioni tee peäle tullakse; kui agga sedda teed saab käidud. Sinna olled kitsast wärawast läbbi tulnud, meie olleme ülle müri astunud; keik olleme ühhe tee peäl. Rust siis sinno luggu parrem meitest?

Ristiinnimenne. Se wahhe minno ja teie wahhel on küll wägga suur; sest minna käin Issanda sanna ja õppetust möda, agga teie käite omma ennese süddame nou ja mõttele järrel. Jubba nüüd nimmetab Issand teid wargaks; kuidas siis tee lõppetamisses teid peab truits arwatama? Ilma juhhatamata olete teie sedda teed hakkanud käima; ilma Zemma armota kaub se jälle teie käest ärra.

Sallalik. Sinna surustad wägga om-

ma waggadusse peäle, agga ärra mõtle ommetigi, et sinna parrem kässo sanna järrel teed, kui meie. Ei mu hea polest ep olle sa küll mitte meitest rikkam, kui ehk wahhest se u e walge kue polest, mis sinnule wist, otsego sandile, armo pärrast on kinkitud, allastusse häbbi katteks.

Ristiinnimenne. Muidogi on se minnule allastusse häbbi katteks antud, sest enne sedda ep olnud mul muud, kui monningad rojased hilbud; agga nüüd on Issand mulle omma sure hallastusse pärrast omma õigusse kuke kinkinud, mis minno tee peäl, nago iggawesse armo pant Zemmast, mulle sureks rõmuks on.

Nende sannade jures hakkasid need kaks meest waljuste ja häbbematta wiisi tedda naerma, agga temma jäi wait ja läks nendega ühhes emale.

Ristiinnimenne, Wäljastpidi-wagga ja Sallalik joudsid nüüd waewa mäe jure. Seäl waewa mäe al ollid kolm tee-arrud; se kitsaste hakkas otsekohhe ja äkist mägge möda üllesminnema ja näitis teekäiatelle wägga raske ollewad. Agga kohhe teiste tee-arrudest läks üks te parremat poolt mägge, selle nimmi olli hädda-te; teine läks pahhemat poolt ja olli se hukkatusse-te; ja need mollemad kõrwa-teed ollid hakkatusses paljo hõlpsamad käia. Ristiinnimesel olli kindel nou, se otse ja kitsa tee peäl mäest üllesminna. Zemma jõi esite õnnistusse kaewust, mis mäe

al olli, ja siis läks temma wiwimatta sedda kistsast ja äkkist teed otsekohhe mägge möda üles, need sannad lauldes:

1. Äkkilinne waewa-mäggi,
Zulgus olgo sel ja wäggi,
Kes siit ülles himmustab!
Olgo kül! ma astun peäle,
Lähhän uskus ülles mäele,
Sest et Waim mind kinnitab.
2. Ei ma karda waewa, hädda;
Sest siit iggatseb mo südda
Senna, kus mo Isand on.
Oh mo südda, ülles joua!
Arra tee peäl rahho noua,
Rahho paigad emal on.
3. Parrem on se waew ja hädda,
Mis on kitsa tee peäl nähha,
Sest ta lõppeb õnnega;
Laia tee peäl esmalt kerge,
Agga keige lusti jarge
Lõppeb hukatussega.

Wäljastpiddi-wagga ja Sallalik ei julgend mitte Ristiinnimessega eddasi minna, waid iggaüks wallitses ennesele hõlpsamat teed, ja mollemad armastid, Ristiinnimessega teist poolt mägge jälle kokko sawad. Wäljastpiddi-wagga wõttis parremat kät hädda tee peäl käia; agga se te wiis tedda aega möda ühhe ilma-otsata sure ja pakso metsa sisse, kus ta ärraeksis ja ärra kaddus, et tedda ialgi ennam ei nähti. — Sallalik hakkas hukatusse

teed möda eddasi minnema; agga pea juhtus temma pimmeda orgude sisse, kus süggawad augud ollid. Seäl kommistas temma ja kuf-kus ühhe wägga süggawa auko, kust seest ta ennam ei saand üllestousta egga ialgi wälja tulla. Nenda lõppesid mollemad.

Agga Ristiinnimenne tundis ommas süd-dames rahho ja rõmo, ja sepärrast wõttis ta esmalt jookstes omma teed ülles minna. Agga pea wäsis ta ja kõndis pitkaliste, ja piddi wimaks romades üllespole minnema, ni äkkilinni olli se mäggi. Sepärrast sai ta wägga rõõmsaks, kui kesi waewa-mägge ühte lusthone leidis, mis wäsinud teekäiattele hingamisse ja jahhutamisse paigaks olli seatud. Temma läks senna sisse, istus mahha, ja wata! uh-kusse mõtted tousid temma süddames ta wah-wa teekäimisse pärrast, kunni temma uinus maggama. Zubba pääw olli loja lainud, kui üks mees tedda üllesärratas ja temma wasto ütles: „Minne sippelka jure, sinna laisk! wata temma wisid ja sa targaks!“ (Opp. Sann. 6, 6.) Temma kargas nüüd häbbiga ülles, ruttas lusthonest wälja ja läks kermeste omina teed eddasi.

Ristiinnimenne ep olnud weel kulgi kau-gele sanud, siis tullid kaks meest täis ahhastust temma wasto, need ollid Kartlik ja Ust-matta. „Mikspärrast ruttate teie taggasi?“ ütles Ristiinnimenne nende wasto.

Kartlik kostis: Sedda ennam meie kitsa tee peäl eddasi lähhame, sedda ennam waewa

ja hädda same tunda. Jah, ütles Ustmatla,
otse mele ees tee äres seisid kaks suurt lou-
foera; küllab need olleksid meid wisist löhki
kiskunud, kui olleksime weel emale lainud. —
Zeie pannete mind kohkuma, hüdise Kristi-
nimenne nende wasto; oh kuhho pole pean
ma pöödma? Lähhan ma ärrarifmisse linna
taggasi, siis pean ma tõest hukka sama; agga
jouan ma taewa linna, siis on iggawenne rah-
ho ja rõõm. mo pärrisossa. Mo tagga ei olle
muud, kui iggawenne surm ja hukatus; min-
no ees on kül surma hirmo, tee waewa ja
keisfuggu wõitlemist, — agga se ürrikesse wae-
wa ja wõitlemisse järrele antakse mulle igga-
west ello, õnnistust ja au. Sepärrast tahhan
ommetigi julgeste eddasi miina.

Agga nüüd tulli Kristiinnimesse mele se
raske patto unni ja maggaminne seal luftho-
nes. Sepärrast langes temma, enne kui ta
emale läks, põlwele mahha, ja pallus keigest
süddamest Jummalat, et temmale sedda patto
und andeks annaks, tedda wahwaks ja wapraks
teeks, tedda keige kurja ja kahjo eest kaitseks,
keige kaksipiddi-mõtlemisse ja tühja kartusse
eest hoiaks ja tedda kiinitaks, sedda õiget teed
heästi käia ja rõmoga lõppetada. — Kui ta
sedda palwet olli teinud, tundis ta rahho ja
usfo-julgust ommas süddames, ja läks nüüd
kindla lotusfega Jesanda armo ja abbi peäle
sedda kitsast teed eddasi ja laulis sedda laulo:

Mo hing, oh rõõmsast kida
Nüüd omma helde Jummal!

Mis head sull wõtnud näita,
Mo südda ärra unnusta!
So pattud andeks annab,
So wigga parrandab,
Sind ommas sülles kannab,
So hädda wähhendab;
Sind heaga rohkest täidab
Ning ueks lomaks teeb;
Kül omma õigust näitab,
Et hädda mahhajaab.

Au, kitus Jesal' oigo,
Sull' Polal', pühhal Walmul' ka!
Keit meie kasfaks tulgo,
Mis sinna wõtnud toota,
Et meie sinnult abbi
Siin julgest lodame,
Ei meile tulle häbbi,
Kui armo otame.
Mei' südda, meel ning mõtte
Sind noudko kindlaste!
Amen! kül same kätte,
Mis ial pallume.

8. Peatük.

Mailmas on teil abhastus; agga
olge julged, Minna ollen ma-
ilma ärrawoitud.

(Joan. 16, 33. Ee ka Joan. 14, 27.)

Kui Kristiinnimenne sedda laulo sai lõppe-
tanud ja tüf maad eddasi pole joudnud, näggi

ta parremat fāt teed ühhe maia seiswad ja hakkas senna pole ruttama, et ta wahhest seal omala leiaks. Agga wärrawa-wahhi hone liggi näggi ta faks loufoera tee äres seiswad; ta jäi fartusse pärrast seisma ja tahtis taga-gasi miina. Sedda näggi wärrawa-waht, nimmega Walwaja, ja hüdis Ristiinnimese wasto: Olled sinna nenda nödrausolinne ja karlik? Arra karda mitte loufoere! nemmad on ahhelattes finni, ja neid on teekäiate usso-katsmisses seia pandud. Hoiä agga kest teed, siis ei sa nemmad ühtegi pahha sulle tehha.

Wärristes läks Ristiinnimenne nüüd edasi ja hoidis, ühtepuhko kest teed; kül loufoerad mõirasid ja fargasid, agga ei sanud tedda fätte, egga teinud temmale middagi furja. Kui ta nenda Walwaja ufse ette joudis, küsis temma: Mis maia se on? Ras woin seia omaiaks jada?

Walwaja. Sedda mala on Sioni mäe Issand teekäiatele hingamisse koshaks ja kindlaks warjo paigaks üleseehitanud. Agga ütles, kust tulled sinna, ja kuhho sa lähhäd?

Ristiinnimenne. Minna tullen ärrarikkisse linnast ja lähhän Sioni mäe pole; agga et pääw nüüd jubba loja länud, siis sowiksin, siin omala piddada.

Walwaja. Kuidas so nimmi on?

Ristiinnimenne. Nüüd on mo nimmi Ristiinnimenne, agga enne sedda teekäimist oli ta: Zummalakartmatta.

Walwaja. Agga miks sa ni hilja tulled? Wata, ta on jubba pimmedaks länud!

Ristiinnimenne. Ma olleksin kül eneminne seia joudnud, kui ma mitte seal lusthones ep olleks maggama jänud.

Walwaja. Ma tahhan ühhe neist maia neitsidest hūda, kül se sind keige perrega tutwaks teeb, kui ta sinno kõnnega rahhul on. — Temma loi nüüd kella, ja seddamaid tulli Ettewataja, üks armas neitsid, ufse ette ja küsis: Mikspärrast kella lödi? Wärrawa-waht Walwaja kostis: Siin on üks mees, kes ärrarikkisse linnast tulles ja Sioni mäe pole lähhäd; agga et ta wärsind on, ja õ jubba fätte jouab, siis sowib ta seia omaiaks jada.

Nüüd hakkas Ristiinnimenne isse omma asja Ettewatajale ülesrätima, ja wastas keldide küsimiste peäle ni täieste, et Ettewataja temmale rõmoga lubba andis, sisse tulla. Se wahhe tullid ka teisid maialisfed wälja, terretasid tedda ja ütlesid: Tulle sisse, sa Issanda õnnistud! Siis kummardas temma ja läks nende jure. Maia sees olli keik wägga Ristiinnimesse mele pärrast; ja et need sõbrad temma käest weel laiemalt tahtsid teada sada, mis temmale teekäimises juhtunud, siis rääkis ta neile ni heästi omma eksitusse üles, kui keik sedda armo ja heldust, mis Zummal temmale ülesnäitnud.

Kui Ristiinnimenne omma kõnnet sai lõpetanud, siis küsis tedda üks neist maia neitsidest, nimmega Tark, ja ütles: Ras sa mõt-

led weel monni kord omma sündimise Ma peäle taggasi? Ristiinnimenne wastas: Jah, mõten kül, agga hääbi ja kurbdussega; sest kui mul weel himmo olleks selle Ma järrele, kust ma ärratuhnud, siis olleksin ammogi jubba taggasi pöörnud; agga nüüd iggatsen minna parrema, se on, taewase Ma järrele. (Ebr. 11, 15. 16.)

Tark. Kas sa ei kanna nüüdki weel monda asja ennesega, mis sul ennemuiste ommal maal armas olli?

Ristiinnimenne. Kül ikka, agga hopis minno tahtmise wasto. Nenda tousewad saggedaste mo sees sallajad lihhalikkud mõtted, mis minno maal keikidel innimestel armsad on. Agga nüüd tewad mulle kurbdust ja wallo; mo meel seisab nende wasto, ma himmustan wägga, keikidest lihha himmudest ja mõttest lahti sada; „agga ma leian ennesest patto kasko, kui ma tahhan head tehha, et se kurri himmo mo jures on.“ (Rom. 7, 21.)

Tark. Kas sa ei tunne wahhest, et sa neid pahha asjo olled nago hopis ärrawoltnud ja neist lahti sanud?

Ristiinnimenne. Jah, agga armaste; ja se on siis üks kallis aeg, üks rahho ja rõmo aeg.

Tark. Wata, se rahho aeg, se hea ja rõmus süddame luggu tulles ikka siis, kui sa omma Issanda risti surma peäle mõtled, kui sa waimus se õlgusse fue peäle watad, mis

Temma omma kannatamise läbbi sulle on teeninud ja armust sulle kinkinud, ja kui so meletulleb ja so süddamesse seisma jääb pühha Waimo tunnistus: et sa Jummalala laps olled ja Temma iggawesse aurigi pärria. Sepärast, armas Ristiinnimenne, kui tahhad lihha kiusatamisest lahti sada, siis wata agga üks filmi Sioni mäe pole ja kippu keige jouuga senna ja mõtle agga selle peäle, mis sa seal nähha ja maitsta saad.

Ristiinnimenne. Jah, seal lodan ma sedda nähha, kes olli surnud, ja kes nüüd elab iggaweste iggawesseks aiaks; seal lodan keigest sest peästetud sada, mis mind nüüd weel kiusab ja waewab; seal ep olle ennam wallo egga surma; seal saan ma keige parrema ja armsama waimude seltsis ellama. Agga ülle keikide iggatsen minna Issanda jures olla; sest minna armastan Tedda, et ta mind peästnud minno koormast. Saggedaste ollen wäsfind, süddame többe kandes; agga sedda suremaks ja kangemaks lähháb mo himmo, nende seltsi sada, kes ilma lõpmatta laulwad: Pühha! pühha! pühha!

Kui Ristiinnimenne nenda sai rástinud, astus üks kolmas maia neitsidest, kelle nimmi Armastaja, temma jure ja küsfis temmalt: Kas sinna ellad abbiello sees?

Ristiinnimenne. Jah, mul on naene ja nelli last.

Armastaja. Mikspárrast ei wõtnud sa neid ennese kasa?

Ristiinnimenne (nuttes.) Oh kui hea melega ollesin minna neid ennese seltsi wõtnud, agga nemmad ei tahnud mitte ja kelasid pealegi mind isgi minnemast.

Armastaja. Sa ollesid piddand neile sedda asja selgeks teggema ja neile näitama, mis lõpmatta hädda neile sest tulleb, et taggasi jäwad.

Ristiinnimenne. Sedda teggin ma kül; minna rätisin neile, et Zummal meie liinna ahwardab ärrarikkuda; agga nemmad pannid sedda naeruks ja ei usknud mitte. (1 Mos. 19, 14.)

Armastaja. Ras sinna olled ka Zummala pole õhkanud, et Temma sinno maenitfusse sanna neile wõttaks õnnistada ja omma pühha Waimo läbbi selgeks tehha?

Ristiinnimenne. Kül ma õhkasin ja pallusin, sest naene ja lapsed ollid mul wägga armsad ja kallid. Nemmad näggid ka mo suurt kurbdust ja kibbedat nutmist, agga ei holind sest mitte. Minno abbikaas kartis, et mapeälis rõmo ja au ja warra pididi ärrakautama; ja lapsed ei tahnud nore põlwe lusti ja himmud ärrasalgada; nenda seisis pea üks, pea teine assi minno nou ja palwe wasto, ja minna piddin üfspäinis ärrapõggenema.

Armastaja. Ehk nemmad leidsid wahhest sinno jures weel monda santi ello wisi ja wigga, ja põlgasid sepärrast sind isse ja sinno maenitfust?

Ristiinnimenne. Tõest, ma ei woi kül

mitte omma ello kita, ja tean, et mitto ford ja mitmel wisi ollen effinud; agga kas segi pärrast need õppetused ja maenitfused tühjakas sawad, mis minna selgest Zummala sanast ollen wõtnud? Ja sedda julgen tõega ütelda, et ma kül keigest süddamest ollen püündnud, ommad mõtted, himmud ja ellowisid Zummala sanna mõda tallitfeda ja seäda, ja keige selle eest hoida, mis mo ommafsid ja teisi olleks pahhandanud. Egga nemmad põlga mind ka mu asja pärrast, kui et ma need patto himmud ja teud wihtan ja ärrasalgan, mis nemmad alles armastawad, et ma neid maenitfusen ja et wanna kohta ja sõbrust mahhajättan ja woõra male, se on, Sioni mäele ruttan.

Armastaja. Rain wihtas omma wenda Abelit sepärrast, et temma teud kurjad ollid, ja wenna teud head (1 Joan. 3, 12.); ja kui so naene ja lapsed ka sellepärrast so juhhatamist põlgawad ja sinnust mahha jäwad, siis näitawad sega, et nemmad mitte ei tahha lasta ennast leppitada Zummalaga. Agga et sinna neid olled maenitfusenud, — siis olled sinna omma hinge peästinud. (Esekiel 3, 19.)

Nenda rätisid nemmad teine teisega, senni kui õhto sõmaaeg kätte joudis. Ka Ristiinnimest palluti sure armastusfega, lara jure istuda ja sest osa wõtta. Oh, se olli üks wägga kallis, üks taewalik sõmaaeg! (Jes. 25, 6.) Se wahhel rätisid nemmad Sioni mäe Issandast, ja Temma armust ja teggudest, ja et Temma — kui se üllem sõamees —

omma surma läbbi surma ja furratit on är-
raroitnud ja selle teud tühjaks teinud. (Ebr.
2, 14. 15.) Olli ka keikidest maia rahwa
kõnnedest tunda, et nemmad omma Issandat
süddamest armastasid. Ja Kristiinnimenne üt-
les weel neid sanno: Tõest, ma ei tahha ei
iggaweste mitte ärraunnustada, kuidas meie
Issand risti sambas rippus, kuidas Temma
pühha Pea kibbowitsust olli werriks kistud,
ja Temma pühhad käed ning jallad naeldega
läbbiuristud! Enne ep olle ma ei kusagi rah-
ho leidnud, ei ükski Ma peäl ei woinud mind
peasta sest raskest (patto) foormast, mis mind
lõpmatta mahha rõhhus ja mis mind wimaks
põrgo süggawusse olleks lüffkanud; agga ni
pen, kui minna Tedda waimus risti sambas
näggin minno ja keige mailma foormat kand-
wad ja ärrakautawad, siis langes minno peält
se hirmus raske foorm mahha, ja essimest kor-
da omma ello aial tundsin minna jummalik-
ko rahho ommas süddames. „Karristus olli
Temma peäl, et meil piddi rahho ollema, ja
Temma hawade läbbi on meile terwis tul-
nud.“ (Jes. 53, 5.)

Sure rõmoga kuulsid keik, kes laudas ist-
sid, sedda armast Kristiinnimesse tunnistust,
ja kinnitasid ühhe suuga, et Issand waeste
Sioni teekäiatele keige ustawam sõbber ja
üllem abbimees on, ja et Temma ni mitto
waesi ja häddalisst maast ja tolmust on „ül-
lestõstnud ja kunningaiks ja preestriks teinud
Jummalale ja omma Issale; Temmale olgo

au ja wäggi iggaweste iggaweseks aiaks!“
(Jlm. 1, 6.)

Menda kiitsid nemmad Issanda armo, kunni
õ kätte joudis. Siis sowisid teine teisele head
õõd, ja saatsid teekäiat üllema tuppä, kus af-
nad ollid päwa tousmisse pole. Selle toa
nimmi olli rahho-kamber. Kristiinnimenne
leidis seal ka rahholist hingamist ja tousis tei-
sel hommikul päwaga ülles. Hommikõ lau-
laks laulis ta sedda salmi:

Omme armsa Issa süles
Wõttan rahhul hingada;
Temma palle walgust nähhes
Wõttan emal ruttada. —
Oh mis wägga õnnist eilo
Ollen minna kätte saand!
Raddugo mailma illo!

Taewa rõõm mind rõmustab.

Kristiinnimenne tahtis nüüd omma teed ed-
dasi minna, agga sõbrad pallusid tedda, et
temma seal maia weel monda head ja tarwi-
list asja piddi tähhele pannema. Essite wisid
tedda ramatude tuppä ja näitsid temmale seal
se keige üllema eht Piibli ramato seest, et
se ristipodud Õnnisteggia keige kõrgema Jum-
mala poeg ja tõsine Jummal on, kes om-
mast Issast iggawest sündinud, ning ka tõs-
sine innimenne, kes neitsist Mariast ilmale
todud, ja meie Issand on. Ka need sured
teud, mis Temma siin Ma peäl innimeste
lunnastamiseks on teinud, ollid selle ramato
sees ülespandud; ja ka Temma sullaste teud

ja kõnned said Ristiinnimessele etteloetud, kui-
da nemmad „usso läbbi funningrifisi on är-
rawoitnud, õigust teinud, tootussi kätte sanud,
loufoerte suud kinnipannud, tulles wägge ärra-
kustutanud, moõga terra eest ärrapeasnud,
nödrussest rammo sanud, wäggewaks sanud
sõas ja woõraste leri pakko aianud,” (Ebr.
11, 33. 34.) ja et Issand neid wimaks om-
ma iggawesse õnnistusse ja auriki on ülles-
wõtnud. (Matt. 19, 28. Jlm. 3, 21.)

Ra weel palju teisi sanno loeti Ristiinni-
messele ülles, wastopanniattele hirmuks, agga
Sioni teekäiattele rõmuks ja kinnitamiseks.

Nüüd tannas Ristiinnimenne keige hea eest
ja jättis omma sõbro Zummalaga; agga need
kolm neitsit: Ettetwataja, Armastaja ja
Tark tullid tedda mäest alla saatma. Kui
mees sedda teearro näggi, mis mäelt alla pole
wiis, siis ütles ta: Se mäggi on tõe polest
waewa mäggi; küll se te ülles tulla olli
waewalinne, agga siit alla miina ep olle ta
parrem ühtegi. Jah, ütles Tark, ep olle ta
mitte kerge asfi, waewa mäelt alla miina
allandusse orgo. Et sa ei libbise ja ei
lange, olleme meie tulnud sind saatma. —
Kui nüüd Ristiinnimenne alla läks, watis ta
sure hõlega ennese ette; siiski juhtus, et mon-
ni kord libbistas, agga need kolm neitsit hoid-
sid tedda langemisest. Nenda joudsid nem-
mad alla orgo; seal andsid temmale weel leiba
ja kallist jodawat wina teeroaks, sowisid tem-
male head teed ja läksid siis taggasi.

Emale miines näggi Ristiinnimenne, et
allandusse orgus te ifka kitsamaks sai; ja par-
rema ehk pahhema pole astuda ei julgend
temma mitte. Sest parremat kät olli suur
süggawus, terrawad kirowid ja kaljud al; sen-
na sisse langewad keik, kelle süddames uhkus
touseb, et hakkawad omma waggadussest ja en-
nese õigussest kiitlema. Kel ep olle rõhhotud
ja allandlik südda, se langeb ja sedda rõhhu-
takse neist kaljudest. Pahhemat kät teed on
pohjato so, mis nimmetakse lihhahimmude-
rabbaks. Senna langewad, kes ei walwa
egga pallu iggal aial; senna langes ka üks-
kord funningas Tawet, kui alles sedda teed
olli käimas ja Patsebat näggi; ta olleks wis-
sist selle rabba sisse jänud ja lõppenud, kui
Issand ep olleks tedda prohwetit Matani kae
ja suu läbbi armust wäljakistunud. — Te
selle himmude rabba ja kaljo aukude wahhel
olli ni kitsas, et Ristiinnimenne wägga kartis
pea ühhe, pea teise pole astuda; sepärast õh-
kas temma ühtepuhko: Issand, aita mind!
Issand toeta ja pea mind! Oh Issand, peäs-
ta mo hingel! Tullid ka mitmesuggused waen-
lased temma wasto; monningad kawwalad
püüdsid tedda kas uhkusse auko, kas lihhah-
himmude soo sisse toukada; teised waenlased,
kurja tiggeda näoga, küssendafid temma was-
to ja tahtsid tedda taggasi hirmutada. Agga
Ristiinnimenne tõstis kindla usfoga ommad
filmad ülles nende mäggede pole, kust abbi
tulleb, ja laulis Taweti (23mat) laulo palwet:

Jehowa on mo karjane! ei polle mul ühtegi wata.
Ta juhatab mo hinge, ta sabab mind õigusse jälgede
peäle.

Kas siis, kui ma käin surma warjo orgus, ei kar-
da ma kurja;
Sest et sinna moga olled, so kep ja so sau, need trööds-
tiivad mind.

Ea walmistad mo ette ühhe lauä, mo waenlaste nähhes;
Ea woiad mo Pea õlliga, mo karrikas on õiete täis.
Heabus ja helbus agga peawad mind tagga aiama keige
mo ello aia!

Kui Kristiinnimenne neid sanno alles lau-
lis, wata siis kaddusid ta waenlased parrema
ja pahhema pole ärra; se kitsas te sai lahtri,
ja temma läks rahhul eddasi. —

9. Peatük.

Urge armastage mitte mailma, egga
sedda, mis mailmas on. Sest mailm
lähhab hukka, ja temma himmo;
agga kes Jummalä tahtmist
teeb, se jääb iggaweste.

(1 Joan. 2, 15. 16.)

Eddasi miñnes tulli Kristiinnimenne ühhe
weikesse mäe kingo peäle ja näggi seält ühte
Sioni teekäiat, nimmega Ustaw, kes tem-
mast olli pissut maad ette joudnud. Sure
heäleaga hūdis Kristiinnimenne temma järrele:
Ota söbber minno peäle! Agga Ustaw hūdis
wasto: Ei woi, ei woi mitte seisma jäda,
pärast kautan hinge õnne! — Se assi teggi
Kristiinnimesse rahhotumaks; ta hakkas lei-

gest wäest ruttama — jooksuma, ta sai Usta-
wat karte, jah! ta joudis hea tük maad tem-
mast emale, nenda et „wiimne olli esimesseks
sanud.“ Agga et Kristiinnimenne nüüd pis-
sut surustas ja Ustawat naeris, et esmalt ei
tahtnud odata ja nüüd olli taggasi jänud; —
wata, siis libbistas temma ja langes mahha,
ja ei woinud wallo pärast mitte ülestousta,
funni Ustaw ta jure joudis ja tedda aitas.

Kristiinnimenne tännas tedda allandlikult
ja küsis siis: Kui kaua jäld sinna weel pärast
mind ärrarikmisse liina?

Ustaw. Mi kaua, kui julgesin weel jäda;
sest pärast sinno ärraminnemist ei rägitud seäl
ei ühhefti mu asjast, kui sest ahwardamisest,
et meie lin piddi pea ärrahukkatur sama.

Kristiinnimenne. Kas siis liina rah-
wa seast ei püüdnud ennam wälja pöggeneda?

Ustaw. Nemmad ei usknud sedda luggu
mitte, waid naersid agga sinno minnemist.
Minna uskusi sedda asja ja tullin ärra.

Kristiinnimenne. Kas sa olled mid-
dagi Pehmest kuulnud, kedda pärast nim-
metati Tagganejaks?

Ustaw. Jah ma kuulsin, et ta sind olli
saatnud argdusse rabbani ja seält ümber
pöörnud ja taggasi tulnud. Selle pärast wõt-
sid liina rahwas tedda weel ennam naerda,
kui sind; ja nüüd kuulsin ma, et temma süd-
dame ja ello luggu seitseford pahhemaks ja
kurjemaks läind, kui enne sedda.

Ristiinnimenne. Kas sinna ep olle temmaga sest asjast rāfinud?

Ustaw. Rūl ma sedda himmustasin; agga iggakord, kui ta mo wasto tulli, pōris ta filmad minnust ārra ja ruttas kōrwale, nago olleks temmal kartus ja hābbi minno eest, nenda ep olle ma mitte temmaga kōkko sanud.

Ristiinnimenne. Oh kahjo selle hinge pārrast! Wisist ta kaub teistega ārra, ja olli ommeti head teed haffanud kāima. „Agga tōs-sine wanna sanna ütleb: Koer lähhāb jälle omma okse kallale, ja: pestud emmis lähhāb jälle porri sisse pōorlema.“ (2 Petr. 2, 22.)

— Agga nüüd, sōbber Ustaw, juttusta mulle, mis sinno tee peāl sulle juhtunud.

Ustaw. Argdusse rabbast peāsesin minna diete heaste lābbi, agga enne kitsast wārrawat kiusas mind üks eksitaja, nimmega lih-hahimmo; ja pea olleks ta mind hukatusse te peāle saatnud.

Ristiinnimenne. Oh mis õn, et sa temmast peāsefid! Sesamma kiusas ta Jōsepit kōrwaste ja satis tedda tagga wangi hone, wiħha pārrast, et Jōsep wasto panni. (1 Mos. 39.) Agga ütles, mil wiisil kiusas ta sind.

Ustaw. Oh, sinna ei ussu, misuggune libbe keel temmal olli! Temma melitas mind wāgga sōbralikkult, et piddin ūhte teist teed temmaga minnema, ja tootas minnule ūpris suurt rōmo ja lusti ja wāgga hāid pāiwi.

Ristiinnimenne. Tānno olgo Zum-malale, et sa temmast lahti said! Kelle peāle

Jōsand armo ei heida, se langeb temma hauda. (Opp. Sann. 22, 14.)

Ustaw. Minna ei tea mitte, kas minna jubba tāieste temmast ollen peāsenūd.

Ristiinnimenne. Kuida nenda? Egga sa lubbanud, temma tahtmist mōda tehha?

Ustaw. Ei kōggoni mitte, sest wanna sanna ütleb: Temma jallad lähhewad alla surma; temma sammud piddawad pōrgo hauda finni. (Opp. Sann. 5, 5.) Agga lih-hahimmo on kawwal ja ei tulle mitte ūksford, waid kumme ja sadda kord meid kiusama. Sepārrast, kes seisab, se katsugo, et ta ei lange!

Ristiinnimenne. Kas sul weel teiste waenlastega teggemist olli te peāl?

Ustaw. Waewa mae al tulli üks wanna mees mo wasto, se kūs-sis minnult, kes ma ollen ja kuhho ma lähhān. Ma rāfis sin sedda ūlles. Siis ütles temma: Ma nāān sinnust, et sa ustaw mees olled; kas sa ei tahha minno jures ellada? Ma kūs-sisin: Kes sa olled, ja kus sa ellad? Temma wastas: Minno nimmi on wanna Adam, ja ma ellan pettusse liinnas. Mul on kolm tüttart: Silmahimmo, lih-hahimmo ja Ellokōrkus, ja kui sa nende tahtmist heästi tāidad, siis woid sa kül ūhte neist ennesele abbikasaks sada. Minna kūs-sisin: Kas sul polle parremat palka tootada nisugguse tenistusse eest? Temma wastas: Sinna pead mind ennast ommale palgaks sama ja keif pārrima, mis mo omma on. — Agga kui wanna Adam alles

râkis ja mind mitme libbeda sannaga melitas, temma jure tulla ja jâda, tullid pûhha Paulusse sannad mo mele: Zeie peate enneste peält ärra heitma endisse ello polest sedda wanna innimest (Adamat), fedda rikkutakse pettusse himmude lâbbi, ja teie peate ueks sama omma mele waimus ja ennese peäle wõtma sedda uut innimest, kes Jummalâ sarnatseks on lodud, tõssise õigusse ja pûhhitsusse sees. (Ewes. 4, 22—24.) Meed sannad kâisid kui tulli mo lâbbi süddame; ma tundsin ja nâggin ette sedda kahjo ja hukkatus, kuhho wanna Adam mind olleks saatnud ja ütlesin sure wihhaga temma wasto: Ei ma ei tahha ialgi sinno tenistusse tulla egga jâda. Menda pöörfin temmâle selga ja lâksin omma teed eddasi. Agga wanna Adam on mind weel mitto kord ja mitmel wiisil kiusanud; küllab temma on se waenlane, kes keige kawwalam, meile keige liggem, ja kes keigewimaks wast kaub. Kui Jesand iggakord isse ei aita, tedda ärrawoita, siis tombab ta meid iggakord, kui kofko juhtume, tük maad ennese kasa ja kitsast ello teest kõrwale. Wanna Adama wasto keige ennam walwamist tarwis.

Ristiinnimenne. Kas sa weel teisi waenlasi nâggid tee peäl?

Ustaw. Kui minna lusthone jure sain, joofsis äkkiste üks mees minno kallale, wiskas mind wasto maad ja kissetas otsago pitkse heäleaga: Pattune, ärraneedmisse wâart pattune! weel ifka touswad furjad mõtted sinno

süddamest! weel ifka efsid sinna! weel ifka patto juur so süddames! Sinna olled surma wâart! — Sedda kuuldes ja tundes, et ta töt râkis, hüüdsin minna sure abhastussega: Oh minna willets innimenne, kes peastab mind sellesinnatse surmaihhust?! (Rom. 7, 24.) Oh anna armo! — Temma wastas: Mis mul armoga teggemist? Mul ep olle armo annid. Minna agga kulutan hukkamoistmist keikile, kes pattused. — Jah tõest, sesamma mees olleks surma mo peäle saatnud, kui mitte üks teine ep olleks jure tulnud ja tedda keelnud, mulle middagi pahha teggemast.

Ristiinnimenne. Se teine olli wisist Jesand isse.

Ustaw. Jah temma olli se suur armoandja ja abbimees; ma tundsin tedda neist hawust ärra, mis ta kätte ja jalgade sees ollt nâhha.

Ristiinnimenne. Ja kes lusthone jures sinno peäle hakkas, se olli Moses, se kâsso-mees. Ei temma ei anna ühhelegi armo; ja keikidel on patto parrast temmaga teggemist. — Agga kui sinna waewa mää otsa joudsid, kas sa nâggid siis parremat kât teed ühhe maia seiswad?

Ustaw. Kûl nâggin sedda ja ka kaks loufoera maia ees; agga et pâike weel kõrges olli, lâksin ma wârrawast lâbbi ja waewa mäest alla allandusse orgo.

Ristiinnimenne. Kas al orgus fegi so wasto tulli?

Ustaw. Jah, Wallelik tulli mo wasto ja kutsus mind ennesega taggasi, sest et allandusse orgus ep olle sõbro egga seltsimehhi leida; agga kui ma ümber pöraksin, siis saaksin ma keikide wanna hea sõbradega kokko. Ta nimmetas Torreda, Uške, Isseennast-räis, Isse-õige, Isse-tark, Uuwäärt ja weel paljo muid ausaid mehhi, kes piddid wägga pahhaks pannema, kui fegi allandusse orgo lähhab. Minna wastasin: Need keik olid kül lihha polest minno wannad sõbrad ja suggulased, agga sest aiaft, kui ma kitsast teed káin olleme meie teine teist arraunnustanud ja arrapõlgnud. Agga allandusse orrust pean sepárrast labbikáima, et, kes ennast allandab, sedda üllendakse; agga kes isse ennast üllendab, sedda allandakse. (Luk. 14, 11.)

Kiistiinnimenne. Kas sa weel muud feddagi nággid?

Ustaw. Háb bikartja, üks wägga auustud mees, illusa náoga, tulli ka mo wasto, ehmatas mind náhhes ja ütles: Mis sa sedda pahha kitsast teed káid? Kas sa ei tea, kuidas neid árra põlgatakse, kedda selle tee peál leida? Egga polle ka ialgi paljo rikkaid, egga wággewaid, egga targaid, egga head suggu rahwast leitud, kes sedda teekonda tewad; need on ifka ennamiste keige alwemad, waesemad, rummalamad, kes nággematte ja teádmatta tulleswa aia asjade párrast ommad wannad wiisid ja kumbed mahha játtawad, ja neid saab wägga naerdud. Sinna ei leia ka selle tee

peál muid, kui alwa suggu rahwast, ja waat mis hábbi tulles sulle nende seltsist! Keik sawad sind árrapõlgama! Põra ümber, ma sadan sind ausa innimeste seltsi! — Nenda ja weel mitme sannadega rákis Háb bikartja mo wasto. Esite tahtis hábbi ka minnust finni hakkada, ma tundsin, et mo palle lói punnaseks. Agga pea tulli Isfanda sanna mo mele ja ma ütlesin Háb bikartja wasto: Mis innimeste seas kõrge on, se on Jummal ees üks hirmus assi. (Luk. 16, 15.) Sinna rágid sest, mis pattused innimesed mõtlewad ja ütlemad: agga Jummal ei holi nende mõttest ühtegi, waid moistab kohhut omma sanna järrele. Kedda uhked innimesed árrapõlgawad, need on Jummal melest keige armsamad. — Rui Háb bikartja selle wasto weel hakkas rákima, siis ütlesin minna temmale sure healega: Taggane minnust árra! sa olled mo hinge õnne rikkuja! Kuidas woiksin minna omma Isfanda ette astuda, kui minna nüüd Temma sannast, Temma armo teest, Temma sullastest ja wendadest hábbeneks?! Rui minna Tedda siin árrasalgan mailma tühja au párrast, siis Temma salgab mind árra omma taewase Issa ja keikide inglide ees. Tagganego minnust keik tühhi Háb bikartus! — Ja wata, Háb bikartja láks árra; agga ta tulli weel mittoford mo järrele ja hüdis: Hábbi, hábbi! Agga ma wastasin ifka: Taggane, taggane! ja temma jái wimaks minnust mahha. — Muid waenlasi ma ep olle tánnini mitte náinud.

Ristiinnimenne. Jah tõest, mailma rahwa au on nende hääbi sees, agga Zummala laste hääbi on nende au. —

10. Peatüsk.

Zummala riik ei olle mitte kõnnes,
waid wäes.

(1. Kor. 4, 20.)

Ristiinnimenne ja Ustaw läksid omma teed rahhul eddasi; agga pea joudis taggant nende jure üks kolmas, nimmega Lobbiseja. Kui ollid teine teist terretanud, küsis Ustaw: Kas sinna ka lähhäd taewa liina pole?

Lobbiseja. Jah, senna pole lähhäd ka minno tee.

Ustaw. Siis lodame, et meile hea seltimeses olled.

Lobbiseja. Hea melega tahhan ühhes teitega minna.

Ustaw. Astu siis pissut liggimale, et woime teine teisega häist ja õnsaks teggewaist asjust räkida ja teine teise luggu kuulda.

Lobbiseja. Meist asjust rāgin minna wāga hea melega. Agga wāga pissut on, kes omma aega tee peäl hea kõnnega widawad ja Zummala rigist rākiwad; surem hulk aiab tūhja jutto, ja ommetigi on pūhha kirri täis armsaid asjo.

Ustaw. Tūhhi jut on kül kurb assi; sed-

da agga peame tūhhele pannema, mis meie hinge iggawessaks õnneks tarwis on.

Lobbiseja. Seep se on, mis minna ka ütlen. Ja nüüd hakkas temma ühhel jonel räkima pūhhas kirjast, taewa rõmust, mailma kurjussest, kāsso sannast, armo õppetussest, meleparrandamisest, pattustpõõrmisest, uest sündimisest, palwest, saakramentidest, laulmisest, luggemisest, kannatussest, allandussest, ussust, armastussest, lotussest, ja nenda feikidest pūhha asjadest ja mailma asjadest, ommast maast ja woõraist madest, möda lainud aiast ja tullawast aiast, ja ülleütle feikist, mis ta mele tulli.

Ustaw panni sedda wāga immeks ja astus wimaks Ristiinnimesse jure, kes feige se jutto aia üksipäinis omma teed olli eddasi lainud, ja ütles tasfase heālega temma wasto: Oh mis wāga tarka ja kallist selttimeest olleme selle teekāia sees leidnud! Tulle ommetigi sinna ka meie liggi! Miks sa nenda üksi kaid ja emale hoiad? — Ristiinnimenne naerotas ja ütles: Se innimenne, kes sinno melest ni armas on, pettab sind ja weel faksümend teisi, kes tedda ei tunne.

Ustaw. Mis sa rāgid? Kas sinna tedda tunnend? Et kes ta on?

Ristiinnimenne. Ma pannen wāga immeks, et sinna tedda ka ei tunne; ta ellab meie wanna liinas, lorri-ulisas; ta nimmi on Lobbiseja. Temma on lorri kõrtsis sündinud, wanna libbekele poeg, ja kõrtsi koh-

hal on ta keifsuggu innimestega kofko sanud ja heaste oppinud, iggaühhega nenda räkima, kuidas kellegi südda kutsub.

Ustaw. Mis immet sa mulle rägid! Mule näitis ta üks tarf mees ja peälegi armas hing ollewad.

Ristiinnimenne. Se ta näitab iggaühhele, kes tedda weel ei tunne. Wodraسته seas on ta wägga armas, agga omma maia sees ep olle temmast ühtegi head nähha, waid üsna tiggedust ja kurjust.

Ustaw. Ommetigi teab temma keik Zummala rigi asjo ärra.

Ristiinnimenne. Zah peast, agga süddames ep olle temmal ühtegi. Ta on nago kennaste malitud pilt; emalt nähha tösfine inimenne, liggidalt — paljas kuio, rie ehk pu. Peäle sedda on lobbiseja iggaühhe sefsile ja juttule mees; kõrtsi kohhal aiab temma kõrtsi jutto, palwe maiades on Zummala sannad ta kele peäl. Wõtko ta ennesele kül Zummala kartusse näggo, agga selle wägge salgab temma ärra. Zummala rigi asjadest ta teab kül heaste räkida ja lobbiseda, agga õige ja ellaw usk ei ella egga wallitse mitte temma süddames.

Ustaw. Woi nenda luggu! Oh siis on se lobbiseja mind hopis petnud.

Ristiinnimenne. Zah wist! Misugused räkivad kül, agga ei te middagi sest. (Matt. 23, 3.) Agga „Zummala riik ei olle mitte kõnnes, waid wäes.“ (1 Kor. 4, 20.) lobbiseja rägib meleparrandamisest, agga ei

parranda mitte omma meelt; uest sündimisest, agga ta on, mis ta ikka olnud; palwest rägib ta, ja ei ella palwes, waid agga jutto aiamisest; pühhitsusest, agga ta ei olle omma süddant egga ello pühhitsenud; armastusest rägib ta teise filmi, agga selja tagga wihtab omma liggimest ja tõstab kurje kõnnesid temma peäle. Ta otsib täis uhkust ja ahnust omma au ja omma ennese kasso. Temma ello pärrast naerwad mailma rahwas õiget usko, ja arwawad keiki agga lobbisejad ollewad. Ta on usklikkudele ja wagga hingedele häbbiks ja teotusfeks; sepärrast ei woi tedda mitte wennaaks ehk sõbraks nimmetada.

Ustaw. Müüd ma nään, et räkimisse ja teggemisse wahhel suur wahhe on. Ma tahhan eddespidi parrem ennese ette wadata. Sest otsego ihho ilma hingeta furnud on, nenda on ka räkiminne ilma teggota tühhine.

Ristiinnimenne. Apostel Jakobus ütleb (1, 17): Üks puhhas ja laitmatta tennis Zummala ja Issa ees on se: waeste laste ja lefsnaeste järrele kulama nende willetsuses, ja isseennast ilma wiggata piddama mailmast. Ja Issand ütleb (Joan. 15, 12): Se on minno kasso sanna, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud. Ja kes mind armastab, se peab minno sanna. — Reigest sest ei pea lobbiseja ühtegi luggu; ta arwab Zummala sanna kuulmisest, moistmisest ja räkimisest kül ollewad, ja nenda pettab waene isseennast ja

teisi. Sepärrast tulleb ölete tähhele panna, et Jesand wiimisel kofto päwal kätte tasub igagaühhele nende teggude möda, mis ta uslust Jesusse Kristusse sisse on teinud, ja ei mitte lobbisemist möda. (Matt. 25, 31. 1c.) Meie ei woi kül mitte teggude läbbi õnsaks sada, egga sa ka teggude pärrast õigeks moistetud: sest keige parremad teud on ifka weel wigga-sed Zummala ees, ja kuhho jääb meie pat, meie üllekohhus? Kes sedda jouaks isse heaks tehha? (loe Rom. 3. ja Kal. 3.) Pühha kirja möda same meie õnsaks selgest Zummala armust, usso läbbi Kristusse sisse, kes omma kannatamisest ja surma läbbi meie wölgo tasunud ja meid õigeks moistnud. Agga sesamma ust Kristusse sisse ep olle mitte paljas jut, ehk mõtte, ehk lobbiseminne suuga, waid ta on üks ellaw wäggi meie süddames, mis alab patto wihkama ja mahhajätma, Zummalat ja liggimest armastama ja Jesanda tahtmist teggema. Kus ust seddasuggust wilja ei kanna, seäl on temma surnud, ehk tühhine jut, üks wass, mis kummiseb ja kelloke, mis heliseb. (loe 1 Kor. 13.)

Ustaw. Nenda näitab mulle ka lobbiseja ollewad, ja ma himmustan nüüd temmast lahti sada.

Ristiinnimenne. Minne temma jure ja kõnnele tempaga otsekohhe neist asjust, mis meie paraego ollema läbbiräkinud. Kas ta siis panneb sedda pahhaks ja lähhäb ärra, hea kül; ehk ta wõttab sedda allandlikkult was-

to ja tunnistab omma süddame luggu ülles, — weel parrem!

Ustaw hoidis nüüd jälle lobbiseja jure, kes se wahhe olli üksi käinud ja nago rahhotumaks sanud, sest ta pöris omma filmi pea senna, pea tänna, ja ütles nago pahha melega: Olleksime woiind ühhes käia ja head jutto aiada!

Ustaw. Woime sedda weelgi; agga et sa keik asjo selgeste ärratead, ütles mulle: Kus tunnukse ühte pattustpöördud innimest ärra, ühte tõssist ristiinnimest?

Lobbiseja. Keigeesmalst sest, et ta häid asjo kidad, kurje laidad, ja neid hukkamoistab, kes alles mailmlifto ello sees ellawad.

Ustaw. Ma ei loda mitte, waid arwan: sest tunnukse tedda, et ta omma ennese, patto wihkab ja selle wasto woitleb, agga Zummalat ja keiki innimesi armastab.

Lobbiseja. Mis wahhe siis patto laitmisse ja patto wihkamisse wahhel?

Ustaw. Suur wahhe wahhel! Kerge asfi, teisi laita; agga raske, isseennast ärrasalgada omma kurja himmudega.

Lobbiseja. Ja teiseks tunnukse õiget ristiinnimest sest, et ta keik armoõppetust selgeste ärratead ja sest armsal wiisil moistab räkida.

Ustaw. Se ei olle mitte tõssi, se lähhäb otse pühha kirja wasto. — Ja nüüd wõttis Ustaw lobbisejale keik sedda laialt ja pitkalt ärraselletada, mis ta Ristiinnimessega tõssisest ristiussust ja meleparrandamisest ja armastusest olli räkinnud. Ustaw näitis temmale,

kuida Jummalala riik ep olle mitte kõnnes, waid wäes. Agga lobbiseja panni sedda jutto pahhaks ja ütles: Ma nään, sa tahhad mind wõrkutada, mind laita.

Ustaw. Ei mitte, waid tahhan sind sega maenitseda, et sa omma süddame luggu ja omma ello wiisid õiete läbbikatsud, et sa isseennast ei petta, egga teistele ei walleta. Näita mulle üles omma usso wiija, se on: patto kahhetsemist, patto wallo, patto wiiskamist, pattust pöõrmist, ja Jummalala ja liggi-messe armastust ja wagga ello, — siis on so ust õige, so süddame luggu tõssine, siis on Kristus ja Temma arm so sees ja mitte üks-päinis so suus.

Lobbiseja. Sa olled üks weider mees, sa otsid rido minnoga; mul ep olle ennam himmo, sinno selfis kâia, ma jättan sind Jummalaga. — Ja nenda lâks ta omma teed kõrwala.

Kristiinnimenne. Lasse tedda miina, wend Ustaw; pühha Paulus isse ütleb: Meistsinnatst taggane! (1 Tim. 6, 5.)

Ustaw. Siiski ma rõmustan, et sedda keik sain temma wasto räkida, mis ta waese hingele tarwis lähhab. Eht wahhest mõtleb se peäle ja pörab omma tee peält süddamest Jesanda pole.

Kristiinnimenne. Sedda andko Jummal, sedda tehko Temma pühha Waim! Agga kui ka mitte, siis peab ommetegi igga lobbisejale töt rägutama, et ta lahkeb usklik.

kude selfist. Misuggused ei te omma jummalakartmatta elloga muud, kui keikide usklikkudele hääbi. —

11. Peatük.

Pea kinni, mis sul on, et ükski ei sa sinno fronti wõtta; ja olle ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ello fronti anda!

(Jlm. 3, 11. ja 2, 10.)

Mollemad teekäiad piddid nüüd ühhest pat-sust metfast labbi minnema, ja ep olnud seal muud teearro nähha, kui sedda ühte kitsast teed. Rest metsa sees näggi Ustaw ühhe mehhe ennese tagga tullewad ja hüdts esmalt. Kartussega: Oh wata, kes seal tulleb? kes se peaks ollema? Kristiinnimenne watis taggasi, tundis tedda ärra ja ütles: Oh se on mo armas sõbber Ewangelist! Ustaw ütles: Minno sõbber ka, sest temma üks juhhatas mind kitsa wärrawa pole. — Ewangelist astus nüüd nende jure ja terretas neid selle san-naga: Rahho olgo teile, mo armad!

Kristiinnimenne. Olle terwe tullemast, armas kallis Ewangelist! Oh mis sure armas-tussega olled sa meie õnnistusese eest hoolt kannud!

Ustaw. Oh mis rõõm, et sa tulled meid watama! Kui armas asfi teekäiatele, sinnoga eddasi miina.

Ewangelist. Kuudas teie käsfi on tän-
nini käinud?

Ristiinnimenne ja Ustaw juttustasid tem-
male nüüd keif, mis neile tee peäl olli juhtu-
nud, mis hädda ja kiusatussega neil olli woit-
lemist olnud, ja kuidas Isand neid tännini
omma armoga olli hoidnud ja kaitsnud. —
Siis ütles Ewangelist: Se polle immeks pan-
na, et teil monda kiusatust olnud; agga minna
rõmustan wägga, et teie ollete woimust sanud
selle peäle, ja et teie siit sadik ollete eddasi
joudnud. Ja nüüd jookste nenda, et teie sed-
da kätte sate, mis teile on walmistud algmis-
sest, sedda hukkaminnematta froni. (1 Kor.
9, 24, 25.) Weel ei sa teie mitte omma us-
so-woitlemist lõppetada, weel ep olle teie mitte
werrest sadik wasto pannud, patto wasto woit-
teldest. (Ebr. 12, 4.) Agga uskuge kindlaste
omma Isanda Jeesuse Kristusse sisse, ja
piddage Tedda, ja Temma risti, ja Temma
aurifi lõpmata omma waimo silmade ees. Is-
seärnanis walwage omma süddame ja temma
kurja himmude ülle, sest se on kawwalam ja
pettisem, kui keif muud asjad. Sepärrast
walwage, seiske uskus, olge mehhed, sage
kangeks ja andke ennast hopis Isanda ho-
leks. (1 Kor. 16, 13.) Ja sinna Ustaw,
ärre karda ühtegi, mis sa pead kannatama,
waid olle ustaw, siis tahhan ma sulle ello
froni anda. (Ism. 2, 10.) Ja wata, taewa
ja Ma loja, se wäggede Jehowa seisab teie
jures, hoiab ifka teie pole ja on teile abbi.

mehheks ja ärrapeästjaks iggawest! Nenda
dunistas neid Ewangelist ja jättis neid Sum-
malaga.

Ristiinnimenne ja Ustaw pannid neid wäg-
gawaid sanno immeks; ja kui kül Ewangelisti
lahkuminne nendest mitte ei olnud nende me-
lepärrast, siiski tundsid rõmo ja rahho südda-
mes ja ruttasid omma metsa- teed eddasi.

Metfast wälja miinnes, näggid ennese ees
ühte lõpmatta suurt laggedat maad, ja keff
laggedat ühte suurt llinna. Esite wiis neid se
kirtsas te otsekohhe llinna peäle, agga llinna
liggidal põris ta parremat kät, ja suur lai te
läks pahhemat kät llinna peäle. Sel kohhal,
kus teine te teisest lahkus leidsid meie tee-
käiad hulk inuimesi, kes laia tee peäl kas-
linnast tullid, kas linna läksid. Nendega hak-
kasid pissut jutto aiama ja kulasid llinna nim-
me, Ma wallitseja nimmi, ja rahwa tööd ja
teggemist. Agga kuidas ehmatafid Ristiinni-
menne ja Ustaw, kui kuulda said, et se olli
Ellokõrgusse lin, et siin wallitsetes Peelt-
sebuul, ja temma abbikaas Silmahim-
mo, ja et temma nouandjad Libbekeel, Uh-
ke, Zigge, Ahne ja Kõwwerus ollid koh-
towannemad. Peälegi kuulsid, et keif selle
Ma rahwas olli llinna kofko tulnud lusti-
ladaks, sest se laat olli keigesurem aastas.

Ristiinnimenne ja Ustaw tahtsid nüüd sure
ruttoga sest linnast möda ja omma kitsa tee
peäl eddasi minna; agga rahwa hulk, mis nen-
de jure olli foggunud, ei lastnud neid minna,

waid ühhed ütlesid: Tulge ka linna! teised: Mis teil on müa? Keif peawad siin kauplema, kas ostma ehk müma. Ustaw wastas: Meie ei himmusta ühtegi teie käest osta, ja mis meil müa on, sedda teie ei osta. Mis teil siis müa on? küssendasid monningad. Ustaw wastas: Tõr! — Et näita seia omma tõr! hüüdsid keif ühhe healega. Ustaw ja Kristiinnimenne ütlesid: Se on tõdde, et teie lin, nago meiegi ärrarikmisse lin, kust wälja tullime, peab hukka minnema keige omma rahwaga, ja et teie funningas Peeltsebuul on meie Sioni funninga wastane ja peab omma palka pörgus leidma keige omma sullastega. Se pärrast, kui teie püsufki omma hinge armastate, siis pöggenege sest linnast ja ruttage meiega selle kitsa tee peäl Sioni mäe pole ja Taewa Jerusalemma linna!

Monningad rahwa seast naersid ülleliga, kui sedda kuulsid, teised agga said kurjaks, wõrsid Kristiinnimest ja Ustawat finni, ja weddasid neid linna kohto ette ja kaebasid: Meed innimesed on sallajad Ma kulajad ja meie ausa funninga wastased; nemmad teotasid tedda ja keif temma aumäärt sullasi, ja on pealegi kat sunud meie aulikko funninga Peeltsebuli truid allamad ärritada ja temmast ärra pöördä. Roh towannemad Rõwwerus, Uhe ja Uhe kulasid ka sedda asja järrele; libbekeel tõi sest arro funningale ja näitis temmale, et Ustaw ja Kristiinnimenne Sioni funninga, Peeltsebuli waenlase, allamad ollid; ja kohtopea, nim-

mega Tigge, kui temma keif wassetunnistajad olli läbbi kuulnud, moistis neid mollemid, kui funninga waenlasi ja rahwa ärritajaid, hukka, et piddid linna wärrawatte ees hirmsad surma surrema, esmalt Ustaw, kes keige ennam nende wasto räfinud, ja teisel päwal Kristiinnimenne.

Agga Kristiinnimenne ja Ustaw ei olnud mitte arrad, egga kurwanäolisised; nemmad kiitsid omma Jesandat, kes neid olli wäart arwanud, Temma nimme pärrast kannatada, nenda kui pühhad Prohwetid ja Apostlid ja keige ennam Kristus isse olli kannatanud. Nemmad tunnistasid ka kohto ja keige Elloförgusse rahwa ees head tunnistust ja andsid selget arro ja otsust ommast usust ja lotusest. — Sel õsel pärrast kinniwõtmist ja enne surmapäwa laulsid nemmad süggawas ja pimmedas wangi hõnes kitusse laulusi omma Zummalale. Teisel päwal widi neid wälja hukatusse paika. Rahwas naeris, tantsis ja õiskas; nemmad agga teggid palwet omma waenlaste eest. Ustawat lödi esmalt, siis raiuti temma pea möögaga otlast ärra. Agga Kristiinnimenne näggi sel silmapilgul taewa sõawäe hulga ülle linna rahwa päid seiswad, ja Ustawa hinge hiilgawal näul nendega taewa minnewad. Se olli ta melest, nago olleks taewa wäggi ja Ustaw nende festel tedda weel lahkestes terretand ärramiñnes; ja Kristiinnimesel läks südda raskest, et ta ei pidand selfammal tunnil Ma peäl lõppema ja

taewa sama, waid piddi weel wangi hone taggasi minnema.

Rül olli kohtowannemattel se nou, tedda teisel päwal ueks lada lustiks ja Ellokörgusse rahwa rõmuks ärratappa, ja sedda weel hirmsamal wiisil, kui Ustawat; agga Zummala nou olli teine. Osel, kui Ristiinnimenne kiwise põrmando peäl wangi hone maggas, ja nenda rahhul hingas, nago olleks ta keige pehmema wodi sees, sojas toas, sõbra jures magganud, wata, siis ärratas tedda üks mees üles, armsa näoga, pitka walge kuega, wangi hone wõtmed wööl ja lampi walgus käes. Ristiinnimenne ehmatas ärra, agga mees ütles: Minna ollen üks Sioni kunninga sullastest, kes wälja läkitamisse pärrast allati Temma palle ees seisab. Mo uimmi on Zuggew ja liignimmi Jsanda-wäes. Sioni kunninga nou on, et sa mitte homme ei pea selle liina ees surema, waid et sa sedda kitsast teed ni kaua siin mailmas käid, kui tedda ial sünnib käia. Zouse nüüd üles ja käi minnoga. —

Sega wöttis Zuggew Jsanda-wäes Ristiinnimest kät-piddi kinni, walgustas teise käega, kus ta lampi piddas, teed, ja satis tedda wangi honest wälja ja pimmedast liinast — sest keif ollid maggamas — läbbi, senni kui nemmad se kitsa tee-arro peäle wälja said, kus Ristiinnimest ja Ustawat kahhe päwa eest kinni woeti. Seäl õnnistas Zuggew Ristiinnimest ja lahkus temmast ni äk-

fiste, et mees ei saand tedda tännadagi. Agga ta tännas sedda ennam Jsandat selle immelikko päästmisse eest, ja läks lauldes omma teed koido wasto.

12. Peatük.

Meie woitlemisse sõariistad ei olle mitte lihhalikkud, waid wäggewad; ja meie rikkume ärra keif kõrgust, mis ennast sureks tõstab Zummala tundmisse wasto, ja wöttame keif mõtted wangi Kristusse sanna-kuulmisse alla.

(2 Kor. 10, 4. 5.)

Üks assi teggi Ristiinnimesse süddant püsut kurwaks, et temma tru selfimees Ustaw temmast olli lahkunud, ja et ta nüüd piddi üksi omma teed käima. Za himmustas ennesele seddasuggust uut sõbra ja mõtles Ustawa õnsa otsa peäle. Za wata, kui koit wälja tuli, et ta keif ennese ümber wois uähha, panni ta ühhe nore mehhe tähhele, kes püsut maad temma ees kitsa tee peäl kõndis, agga pitkamisse ja nago mõttedes. Ristiinnimenne sai rõõmsaks, keddagi kitsa tee peäl leidmast, kes eddasi läks, ja mitte taggasi, nago keif endised kiufatajad ja tagganejad, ja terretas sedda noort meest, kui tedda kätte sai, lahke näoga ja sõbralikkul wiisil. Kui se tedda näggi, eh-

matas ta esmalt ärra; agga siis langes ta sure rõmoga Ristiinnimesse ümber kaela ja ütles: Ristiinnimenne, kust sa seia saad? Kes sind wangist päästis? Sa piddid tanna surrema, nenda kui Ustaw eile, ja nüüd tulled mulle kitsa tee peäle saatjaks! —

Ristiinnimenne panni sedda jutto wägga immeks ja küsis woõra mehhe käest: Kes sa olled? ja kust sa mind tunned? Mees wastas: Kes ei peaks sind tundma? Kes ep oleks sind ja Ustawad eile ja tunnaeile linnas näinud ja teie kõnnet ja maenitsust kuulnud? Minno nimmi on lootja. Ma ellasin tänini siin laggedal maal ja tullin nāddala eest liina ladale. Ma ollin hakkaja kaupmees ja otsisin mitmes mades üht õige head ja kallist warra, agga ei leidnud mitte, sest ma ei tunnud sedda isegi. Nüüd kuulsin, et Elloförgusse linnas piddi keik head ollema müa; ma lootsin seal leida, mis ma otsisin, ja — ma leidsin ka, agga hopis teisel wõsil. Ma kuulsin teie kinniwõtmisest, ma ruttasin kōhto kotta, ma kuulsin sinno ja Ustawa kōstmist ja tunnistust, ma kōhkusin sest ärra — sest nissuggused mõtted ep olnud ialgi mo mele tulnud; — ma sain isseārranis Ustawaga kōtko ja rāksin temmale omma luggu ülles; ta juhatas mind õige tee peäle, ta rākis mulle sest taewa warrast, sest iggawesest pārrandusdest; ta ārratas usko ja lotust mo süddames, sedda kätte sada; ta kinnitas sedda usko ja lotust omma surma lābbi — sest ma nāggin temma

õnsat otša, ja nāggin weel middagi! — ja kui sind taggasi widi wangi hone, ep olnud mul ennam rahho Elloförgusse linnas, egga omma issa kōhhal; ma jātsin ommaksed Zummalaga ja ruttasin selle kitsa tee peäle, mis Ustaw mulle selgeste olli juhhatanud.

Ristiinnimenne. Oh sa armo Zummal! kui immelikkud on sinno teed! kui wāgew sinno Waimo tō!

Lootja. Siin kitsa tee peāl leidsin rahho ja tundsin rõmo ommas süddames, et Elloförgusse linnast ja rahwast ollin lahti saand. Agga üks murre tulli mo peäle: kas moistan ka üksi sedda teed kāia? kas jouan tedda üksi lõppetada? kas peaksin tōe polest kätte sama, mis ma tänini ilma asjata lootnud, ja mis Ustaw mulle kindlaste tootanud? Siiski ma lootsin — ja pallusin Zummalat, mulle ühhe trui seltšimehhe sata. Ja wata, jubba sinna ollid selja tagga. Nenda kui esimenne palwe selle tee peāl kuuldud; nenda lodan ka, wōttab Sioni Isand teisi kuulda. Oh tanno olgo Zemmale, et sind kätte saand, nago surmast ja hauast wālja saand, armas kallis Ristiinnimenne! (Ta hakkas temma ümber kaela kinni.)

Ristiinnimenne. Kes olleks sedda orwanud, ehk julgend mõtteldagi, et meie tulli Elloförgusse linnas ja armsa Ustaw halle surmini head wilja piddi kandma, ni suurt kasso Zummala rigile saatma?

Lootja. Oh minnust ep olle weel suurt

Kasjo egga milja nähha; agga ma kuulsin linnas mitto hinge selle asja pärrast kofkuwad ja ütlewad: Need mehhed rägivad töt, nende asfi on hea, nende te on õige; meie funninas on pettis; ta lubbab head ja ei te muud kui kurja ja wallo meile; temma ja ta kurjad ja kawwalad sullased pinawad meid; kuulgem nende meeste nou ja katsugem sedda kitsast teed Sioni mäe pole miina. Ja kui Ustawat surmati, kül siis surem rahwa hulk õiskas, agga paljo nutsid ta ja wõtsid ette, sedda maad ja linna mahhajatta, kus õigid ja wagauid tappetasse. Sest lodan, armas Ristiinnimenne, et weel mitto hinge meie tagga tullewad ja Peeltssebuli kurjast rigist Jummala riki põggenewad.

Ristiinnimenne. Tulgo nemmad agga, tulgo! Kül Temma südda järgest keeb, kas tulleb, tullematta jääb.

Nenda räkised nemmad weel ühte ja teist ommast lotusfest Ellokörgusse linna rahwa pärrast, kui üks woõras mees nende wasto tulli, nimmega Ussonaerja. Se terretas neid lühhidelt ja küsis: Kuhho pole teie lähhäte? Teekälad wastasid: Sioni mäele. Sedda kuundes hakkas Ussonaerja sure healega naerma.

Lootja. Mis sa sest naerad? Kas se naero asfi?

Ussonaerja. Ma naeran teie rummalust, et ilma asajta ni waewalist teed käite.

Ristiinnimenne. Kuidas ilma asjata? Urwad sa, et meid Sioni mäel ei woeta wasto?

Ussonaerja. Mis Sioni mäggi? Keige se laia mailma peäl ep olle seddasuggust paila leida, kui teie unnes näete.

Ristiinnimenne. Egga pollegi siin mailmas sedda kofta, kuhho meie ruttame, agga tullewad mailmas, seal ta on tõe polest leida.

Ussonaerja. Ka minna ollen sest Sioni mäe linnast kuulnud ja ollen jubba kaskum-mend aastat noudnud, sedda nähha sada, agga ep olle sedda mitte leidnud. Ma ollen omma reiside peäl möda mailma keige targe-matte innimestega kokko sanud, agga ei ükski neist ei teadnud Sioni linnast muud räkida, kui et se olli lollia innimeste jut — tühhi jut, sõbrad!

Ristiinnimenne. Agga meie ussume kindlaste, et nisuggust linna on; sest Jummala sanna rägib sest, ja ei walleta mitte. Se asfi jääb iggaweste tõeks, kui ta keif jölledad sedda naerwad. Ja kui pimme ütleb, ep olla päiket taewas, sest et ta ühtegi sest ei nä — kes woib temmale parrata? Agga sepärrast jääb päike omma kofta.

Ussonaerja (naerdes.) Kas sa nääd immiet! Need rummalad innimesed aiawad mind pimmedaks. Urge olge albid, mehhed; lätke Ellokörgusse linna taggasi, kus minnagi nüüd ellamas! Seal on moistlik ja lustilik

ello; jampsijad ja jölledad juhtuwad selle kiesa tee peäle.

Ristiinnimenne. Sedda nähha sinust ka! Agga so kenna liina tunneme jubba kül. Naergo peäle keif ussonaerjad! Kes taewas istub, se naerab ka; Issand irwitab neid, kunni Ta rägib nende wasto ommas fanges wihsas. (Laul. 2, 4. 5.) — Ja Ussonaerja läks irwitades emale.

Lootja. Hoi selle mehhe eest, armas Ristiinnimenne, ta on üks kawwal ekstitaja; ma tunnen tedda, ta on paljogi omma naermissegaga waggadussest ärrapöörnud omma seltsi jure.

Ristiinnimenne. Kül ma sedda ärratunnen; agga mis mele temma naermisest hoiame?!

Kui nüüd mollemad sõbrad waiksel wiisil emale läksid, sai Lootja, kes keige se minnewa d olli tee peäl olnud, unniseks ja tundis suurt nõdrust omma lu-lilkmedes. Ta jäi Ristiinnimesest püsut taggasi ja olleks pea tee peäle mahha jäänd. Agga ta hüdis omma seltsimeest ja ütles: Kule sõbber, kinnita ja toeta mind; unni kippub mo peäle ja filmad tahhamaid kinni langeda.

Ristiinnimenne. Kule Apostli Pauluse sanna: Arge maggagem, kui need teised, waid walwagem ning olgem kassinad! (1 Tess. 5, 6.)

Lootja. Jah, se sanna lähhab mulle tarwis! Mis õn mulle, et sinna mulle seltsimeh-

heks olled! Ma olleksin seia maggama jäänud, ja, kes teab, mis kahjo sest sanud. Parrem on kahhekesi, kui üksi ello. (Rogg. 4, 9.)

Agga et unni ei pidand ennain ta peäle kippuma, siis wõttis Ristiinnimenne loojale omma elotähti üles räkida ja temmale selle jures keif õige usso õppetused ärraselletada, mis loojale alles teadmatta ollid.

13. Peatük.

Kes omma süddame peäle lodab, se on haly.

(Opp. Sann. 28, 26.)

Eddasi minnes juhtusid Ristiinnimenne ja Lootja ühhe nore mehhega kokko, selle nimmi olli Tundmatta; ja ta ütles ennast ka taewa liina pole minnewad.

Ristiinnimenne. Miks sa nenda üksi käid ja ei noua seltsi?

Tundmatta. Armsam on mul üksi käia, kui nifugguse seltsiga, mis mo mele pärrast ei olle.

Ristiinnimenne. Mis seltsi sinna siis tahhad? Mis südda sul, mis usk on sul, et teisi Stoni teekäiad põlgad?

Tundmatta. Mo usk on õige, mo südda, mega hea luggu; mo mõtted käiwad ikka Jum-mala ja se taewa warra peäle, mis mind otab-

Ristiinnimenne. Ennä meest! Misugust head ja pühha teekäiat ep olle ma Sion tee peäl weel mitte leidnud, — kui sa, söbber! ehk wahhest ei walleta, ennast ei petta?

Tundmatta. Walle? Pettust? ep olle ialgi mo süddamesse sanud!

Ristiinnimenne. Kus pool on nüüd walle, kas sinno sannades, et so südda hea on? ehk kas Jummalas sannas, mis nenda ütleb: „Ei olle, kes õige on, ei ühteainustki; ep olle sedda, kes moistab; polle sedda, kes Jummalat õiete otsib. Nemmad on keik kõrwale läinud, nemmad on ühtlase kolwatumaks sanud; ei olle sedda, kes head teeb, ei ühteainustki.“ (Rom. 3, 10—12.) „Sest innimesse süddame mõtlemisest on kurjad temma lapse põlwest.“ (1 Mos. 8, 21. ja 6, 5.)

Tundmatta. Sedda ei woi ma mitte enneseft tunnistada; mul on üks hea südda.

Ristiinnimenne. Agga Jummal tunneb sind parreminne ärra, kui sinna isse; Temma näab patto sinno sees, mis sinna isse ei nä. Sedda tunnistas Jummal tõssine sana, ja ütleb peäle, et se kiitleminne ennese õigusseft tühhine on ja hirmus assi Jummalas ees. Temma ei sall mitte, et sinna ka omma keige parrema teggude peäle pisutki lo-
tust pannud.

Tundmatta. Mis sa minnust mõtled? Kas sa tead, minna usfun nifamma heaste

Kristusse sisse, kui sinnagi, ja lodan ka usso läbbi Temma sisse õnsaks sada.

Ristiinnimenne. Mo armas noormees! Kuidas woid sinna uskuda, ja mis tawis sul uskuda Kristusse sisse, kui sa ennast heaks kül arwad? Kui sul ei olle üks ärra kad-
dunud ja hukkamoiistetud südda, siis ei lähha sulle ka Arrapeastjat ja Onnisteggiat tawis. Ütspäinis se, kel rõhutatud südda, ja rusfaks pekatud waim, se otsib Kristust ja leiab Tedda. — Mul on wägga halle sinno süddame pimmedusse ja uhkusse pärrast. Sinno uft ei olle muud, kui tühhi mõtte ja uhke kiitleminne; egga sa sinna nenda ialgi õnsaks. — Pallu Jummalast pühha Waimo walgustamist ja õiget tõssist pattotundmist, ja siis rutta Kristusse jure, kes sinnogi pattude pärrast on risti sambas surnud. Temma õigus nelago sinno ennese õigust ärra, ja tatto sind, ja tehko sind täieste waggaks!

Tundmatta. Se on üks wägga ferge uft, se õppetud on tõest kurja innimeste mele pärrast! Iggaüks woiß siis omma patto him-
mude möda ellada ja tagga Kristusse jure tulla, kes keik kurja heaks teeb! Ons siis Kristus patto tener?

Ristiinnimenne. Ei Ta sedda pea ialgi ollema; agga keikide pattuste Onnisteggi on Temma wiisist. Ka kui abbiellorikkjad, ja horad, ja rõõwliid Ta jure tullewad, wõttab Jeesus neid wasto, ja annab neile keik pattud

andeks; agga iggaford panned Ea jure: Arra te eddespidi mitte ennam patto! — Ja kui sinnul olleks piskutki tundmist Jummal armust, siis teaksid sinna, et Jummal Kristusse läbbi usklikkude peäle omma pühha Waimo wallab, neid omma armastussego täidab ja neid kõlbawaks ja ussinaks teeb igga hea tõle. Sest usk, se õige usk Kristusse sisse, on elaw assi; ta ei rāgi teggudest, waid enne kui ta rāgib, on ta neid jubba teinud. Usk uendab innimest, sadab temmale uut süddant, uut meelt ja teeb tedda nenda Jummal meelepäralsiks ohwriks.

Tundmatta. Ma nään, sa tahhad mind liig usklikuks tehha; agga mul on teised mõtetud usust ja hea teggudest.

Ristiinnimenne. Waene noormees! Jätta sa omma rikkust mahha, mü keik omma warra ärra, ja wõtta Jesusse järrel käia! Sest, kes ei ussu Poia sanna sisse, se ei pea mitte ello näggema, waid Jummal wiikka jääb temma peäle. (Joan. 3, 36.)

Tundmatta (kurwa näoga). Ma jättan teid Jummalaga.

Ristiinnimenne. Täanna, kui sinna temma heält fuled, siis ärra te ennese süddant mitte kowwaks! (2 Kor. 6, 2.)

Agga Tundmatta jäi nendest mahha kitsa tee peäle seisma.

14. Peatüsk.

Minna ollen head wõitlemist wõitelnud, ma olien omma ello korra lõppetanud, ma ollen usko finni pidand. Mis muud weel, se õigusse kroon on mulle tallele pandud, agga mitte ükspäinis mulle, waid ka teistele, kes Jssanda tullemist armastawad.

(2 Tim. 4, 7. 8.)

Ristiinnimenne ja looja, need faks tõsised teekäiad Sioni mäe ja taewa liinna pole, said pärrast sedda, mis nemmad omma pitka ja ennamiste waewalisest tee peäl oliid näinud, ja kuulnud, ja wõitelnud, nüüd ühte head ja armo aega, kus ilma tülita ja ilma waewata suurt tükki maad woisid eddasi miina. Nemmad hoidsid ikka otsekohhe kitsast teed finni, nemmad ei holind ühhestki kõrwalisest teest, olli ta laiem ehk kitsam, illusam ehk pahhem. Jubba nemmad tundsid omma otse ja õiget teed selgeste ärra, ja ei tagganend parrema egga pahhema pole. (4 Mos. 20, 17.) Nemmad kinnitasid teine teist, Jssanda sanna tähhele pannes, õige usso ja kindla lotusse sees taewarigi peäle. Tundsid ka, et Jummal armastusse tulli olli kaswamas süddames; ja iggatseminne taewa liinna järrele läks mellematte meeste süddames aega mõda nenda sureks ja wäggewaks, et teekond jäi iggawaks.

Nüüd moistsid ka pühha Paulusse sowimist: Ma himmustan siit lahkuda ja Kristussega (Temma jures) olla; sest se on wägga paljo parrem." (Wilipp. 1, 23.)

Agga Kristiinnimenne ja Lootja ollid ka ilmateadmatta taewa liinna liggi joudnud; sest kes innimestest teab, millal temma ello teekond lõppeb, kui liggi ehk kui kangel ots temmast on? Meie armsad teekäiad ollid paraego ühhest orrust läbbi läinud ja omma kitsast teed möda ühhe kõrge mäe otsa sanud, — seal näggid ühhe korraga taewa liinna Sioni mäe peäl ennese ees ollewad. Perlist wärrawad ja ulitsad selgest kullast (Jlm. 21, 10. 12.) paistsid nende silmi. Nemmad said üpris wägga rõõmsaks. — Siin tullid kaks meest nende wasto, kelle palled paistsid otsego päaw, ja kelle rided hliilgasid, nago puhhas kuld. Meed räkisid meie teekäiattega, kui olleksid ammogi jubba nende tutwad ja sõbrad olnud, ja ütlesid: Weel peate teie kahhesuggust waewa kannatama, ja siis tullete taewa liinna. Kristiinnimenne ütles: Oh jäge teie mehhed nüüd meie jure! Inglid kostsid: Kül meie tahhame teid sata; agga üksnes omma usso läbbi woite teie ärrawoita ja seäna sada.

Kui nemmad nüüd mäest alla taewa liinna liggi ollid läinud, wata, siis jooksis üks suur ja lai jõggi, nago surma jõggi, nende ja taewa liinna wahhel; ja te läks otse jõe peäle ja sisse, ja ep olnud teist kõrwalist teed nähha, egga ka sülda ülle jõe, egga laewa ehk paati,

mis peäl olleks sündind üllekäia. — Siit jõest peate läbbiminnema, ütlesid inglid, muido ei sa teie mitte liinna. Ep olle ka ükski mailma algmisest ühte teist teed möda senna sanud, kui üksnes Enok ja Elias. Enokit wisime lendes, ja Eliast tullise wanfriga tulest läbbi otsekohhe liinna Zummala kasso peäle.

Lootja. Oh saakime meie ka sedda wisi ülle jõe.

Inglid. Sedda polle lotagi. Agga ei olle ka suurt asja karta. Sest aia, kui Sioni kuningas isse sedda kitsast teed käis ja seadis, mis teie tännini käinud, ja kui Temma isse ka wöttis sest jõest läbbiminna — ja ta olli seford hopis süggawam ja hirmsam laenetest — sest aia ep olle tõssiste Sioni teekäiatele mitte asja karta läbbiminnemisest.

Lootja. Kas se jõggi süggaw on? ja kas ta iggas kohhas ühtewisi süggaw?

Inglid. Süggawus on iggaühhele temma usso möda; midda kindlam ust, sedda maddalam jõggi; agga midda nõdrem ust, sedda süggawam on ta ka.

Kristiinnimenne. Rinnitago siis kallis pühha Waim meie nõdra usko! Ja aitto Isand meid armust läbbi!

Nende sannadega astusid mõlemad teekäiad jõkke; agga pea hüdus Kristiinnimenne omma seltsimehhe wasto: Minna waun süggawaste wee sisse, ta käib ülle mo pea, ja keif temma laened katwad mind! (Joan. 2, 4.)

Lootja. Olle rõmus wend, minna leian weel pohja!

Ristiinnimenne. Oh, ma tunnen surma ahvastust! Ma ei sa kül mitte ennam maad kätte, sedda kallist rahho maad!

Za sega kattis tedda pilkane pimmedus ja taewa liina wärrawad kaddusid ta filmist ärra. Za unnustas feik sedda armo, heldust ja truust ärra, misga Issand tännini tedda olli saatnud; ja üksnes feik temma pattud ja eksitus sed tullid ta mele. Olli temmal peälegi woitlemist mitmede näggematta waenlastega; monningad kissendasid ta kõrwo: Sa ei pea mitte rahho paika pärrima! teised: sa ei kölba senna!

Lootja püdis feige jouga omma sõbra pead üllespole hoida ja ütles: Wata wend, jubba paistwad taewa liina wärrawad, ja mitto meest hülga wärrawad, kes meid tahhawad wasto wõtta! Wata agga üllespole!

Ristiinnimenne. Sinno peäle waatwad, sind ootwad! sest sinno usk ja lotus on ikka kindel olnud, ni kaua, kui sind tunnen. Olleksin minna ka iggal aial ni ustaw ja lootja olnud, siis tulleks mulle nüüd abbi. Agga minno pat on wägga suur, sellepärast on ta mind mahhajatnud!

Lootja. Se polle tõssi, wend! Issand on agga filmapilk misse aia omma filmad sinno eest ärrapeitnud, agga iggawesse heldussega tahhab Za so peäle hallastada. (Jes. 54, 8.) Hui agga Tedda appi, kül Za peäs.

tab sind! ja ükski assi ei woi sind Zemmast ärralahhutada.

Need tootusse fannad moodusid Ristiinnimesse süddamele kinnitamiseks; ta hüdis ommast süggawussest Issanda pole (Laul. 130.) ja ütles siis Lootja wasto: Olle rõmus minnoga! ma kuulsin ühte heält, se ütles: „Ärra karda mitte; sest ma ollen sind lunnastanud ja ninme pärrast sind kutsnud; sa olled minno pärrast! Kui sa weest läbbi lähhääd, ollen minna soga; ja kui sa jõggedest läbbi lähhääd, ei pea nemmad sind mitte ärraupputama.“ (Jes. 43, 1. 2.)

Seddamaid leidis Ristiinnimenne pohja ennese al ollewad, ja weel monningad sammud — waewalissed, ätkilissed, immelikkud, kermes — ja temma seisis teist pool jõgge, kuiwa Ma peäl, teises mailmas! Ka Lootja joudis pea temma tagga sesamma paika. Siin wõtsid neid faks meest hülga wärrawad wasto, terretasid neid lahkestes ja ütlesid: Meie olleme tentad waimud, wäljaläkkitud tenistusseks nende pärrast, kes õnnistust peawad pärrima. (Ebr. 1, 14)

Ristiinnimenne ja Lootja ollid omma surrelikkud ihhud surma jõe sees ärrakautanud, ja need inglid kandsid nende hinge läbbi tule edasi. Hinged küsisid: Ruhho wite meid? Inglid kostsid: Nüüd sate teie Sioni mäe jure, jo ellawa Zummala liina, ja taewase Zerusalemme jure, ja mitme tuhhande ingli jure ja nende õigede waimude jure, kes täi.

este pühhaks sanud. (Ebr. 12, 22. 23.)
Teie lähhate nüüd Issanda paradisi, kus ello
jõest peate joma ja ellopuust sedda kaddumatta
wilja söma. Teie peate walgis ridis kaima
ja Issandat näggema, kes teid on lunnasta-
nud, ja peate Temma jures ellama iggaweste
iggawesseks aiaks. Zummal tahhab ärrapüh-
kida keif weepisarad teie filmist; ja surma ei
pea ennam ollema, egga leinamist, egga wae-
wa; sest et esimesed asjad on ärralainud.
Teie peate ka neid peawannemid nähha sama,
keif Prohwetid ning Apostlid, ja keif tõssised
uskliffud ja Zummal armastajad.

Ristiinnimenne ja Looaja hüüdsid:
Oh sedda rõmo, oh sedda õnne!

Inglid rääkisid weel: Seäl sate teie õn-
nistamist ja rõmustamist kätte keige omma tõ-
eest, ja lõpmatta rõmo keige omma kurwas-
tusse eest. Seäl leiate teie, mis teie Ma
peäl ollete külwanud; teie leikate seäl feikide
palwede, ja õhkamisse ja filmawee ja willet-
susse wilja, mis teie armastusse pärrast omma
taewa funninga wasto Ma peäl ollete kanna-
tanud. — Kuld kronidega ehhitud peate teie
Issanda ees seisema ja Tedda näggema, nen-
da kui Temma on, (1 Joan. 3, 2.) ja Tedda
tenima õõd ja päwa Temma templis. Agga
ep olle siin pimmed õõd, egga und, egga wäs-
simist, sest Issand isse on se päike, mis meid
walgustab iggawest. Teie sate ka paljo arm-
said sõbro leidma, kes enne teid on seia joud-
nud, ja feiki neid rõmoga wasto wõtma, kes

pärrast teid seia joudwad. Ja kui wiimne
passuna heäl hüab, ja taewa funningas läh-
háb koshut moistma ellawatte ja furnutte pea-
le, siis ollete teie Temma ja pühha inglide
seltsis ja seisate Temma parremal kael, kui
Issa õnnistud. (1 Kor. 6, 2. Matt. 2, 5.)

Selle kõnnega tullid nüüd taewa liina wär-
rawa liggi. Üks taewa sõawäe hulgast hüdís
wärrawa peält nago passuna healega: Õnsad
on need, kes Talle pulma õhtosõmaiale on
kutsutud! (Jlm. 19, 9.) Agga ülle wärrawa
nähti kuld tähtedega need sannad üllespan-
dud: Õnsad on need, kes Temma kässofan-
nade järrele tewad, et neil woiks melewald
olla, ellopuust süa, ja woiksid wärrawist liina
sisse minna! (Jlm. 22, 14.) Seddamaid tehti
wärrawa ukseid lahti; ja kui Ristiinnimenne
ja Looaja sisse astusid, mudeti neid, nenda et
nemmad paistsid kui päike. (Matt. 13, 43.)
Nüüd widi neid taewa funninga ette, ja kui
nemmad mahha langesid kummardes, ütles
Temma: Teie ollete head ja ustawad
sullased olnud, — minge nüüd omma
Issanda rõmo sisse. — Ja õnsad wai-
mud tullid ja andsid neile kandsid ja kuld kro-
nid nende pähhä; ja nemmad hakkasid nüüd
— ärrarääkimatta suurt rõmo ja õnnistust tun-
des. — keige taewa wäe hulgaga ommad känd-
lid löma ja laulma: „Se Zummal Tallele,
kes aujärje peäl istub, olgo kitus, ja auustus,
ja au, ja wäggi iggaweste iggawesseks aiaks!
(Jlm. 5, 13.) Ja Seramid hüüdsid sure

healega: Pühha, pühha, pühha on J̄sand, se keigewäggewam Zummal, kes olli, ja kes on, ja kes tulleb! (Jlm. 4, 8.)

Agga taewa liinna wärrawad said tagga kinnipandud.

Pisut aega pärrast sedda tulli ka Tundmatta, kes Kristiinnimesest ja lootjast olli taggasi jänud tee peäle, selle jõe jure, mis mailma ja taewa liinna wahhel olli. Üks mees wallelikko näoga, nimmi Tühhi. lotus, aitab Tedda jöest läbbi, ja siiski olli jöggi kanges koshhsemisfes. — Agga ükski ei tulnud teises äres tedda terretama ehk emale saatma, ja ükski tulli Tundmatta taewa liinna ette. Kui temma need sannad sai luggend, mis wärraw peäle ollid kirjotud, siis kopputas ta ukse wasto; ja üks heäl ütles üllewalt: Mis sa tahhad siin?

Tundmatta. J̄sand, J̄sand! te mulle lahti!

Heäl üllewelt. Minna ei tunne sind, kust sa olled?

Tundmatta. Ma ollen sinno ees sönud ja jonud; ja meie ulitsatte peäl olled sa õppetanud.

Heäl üllewelt. Minna ütlen sulle, ei ma tunne sind. Taggane minnust ärra! (Luk. 13, 25 — 27.)

Tundmatta. J̄sand, J̄sand! ma ollen so nimme kannud Ma peäl.

Heäl üllewelt. Kuidas sinna, söbber, olled seia tulnud, ja sinnul ei olle pulmariet?

Agga nüüd ei sanud Tundmatta sannagi

suust wälja. Siis ütles taewa funningas teenride wasto: Sidduge temma käed ja jallad kinni, ja wõrke tedda, ja heitke tedda keigesügawama pimmedusse sisse, seal on ulluminne ja hammaste firristamine. (Matt. 22, 11 — 13.)

Agga taewa liinna sees, kus Kristiinnimenne ja lootja ollid, seal olli lõpmatta rõõm, ja rahho, ja õn, ja õnnistus, mis weel ükski film ei olle näinud, ja ükski kõrw ei olle kuulnud, ja ühhegi mapeälse innimese süddamesse ei olle tounnud. Sedda on Zummal walmistanud neile, kes Tedda armastawad! (1 Kor. 2, 9. ja — 10.)

Üks Paul

Kristusse järreleeläimisesest.

(Wir nach spricht Christus unser Held ic.)

1. Mo järrel', ütleb Jesuke,
Mo järrel' usfjad tulge!
Mailma ärrasalgage,
Mo heält ja kutsmist kuulge!
Et wõrke risti peäle, ka
Mo jälgede sees kõndida!
2. Ma ollen Walgus; teie ees
Käin minna pühhitsusfes.
Kes siin käib minno jäljedes,
Ei ella pimmedusfes.
Te, Lõdde, Ello ollen ma
Ja juhhatan teid armoga.

3. Mo südda on täis allandust,
Täis armastust ja heldust,
Täis tassandust ja kannatust,
Täis armo, tüt ja õigust;
Mo waim, mo hing, mo ihhoge
On ohwriks antud Isale.
4. Ma näitan, mis teid rojastab
Ja iggawest teeb waewa;
Ma annan ka, mis puhhastab
Ja hinga sadab taewa.
Teil' rahho kaljuks ollen ma
Ja õnnistusse kaewuks ka.
5. Kui lähhääb raskeks, ma käin ees,
Kül minna appi tullen!
Ma woitlen isse käimisses,
Ma teie pealik ollen.
Se agga kurri sullane,
Kes minnoga ei woitlege.
6. Kes omma ello armastab,
Sell' kaub ello ärra;
Kes minno pärrast kautab,
Sell' peab ello jäma.
Kes minno risti põlgab teäl,
Ei sa se minno kroni seäl.
7. Siis wõtkem hea melega
Jesusse järrel' käia!
Oh wõtkem kindla ussoga
Ja risti jure jada!
Sest kes ei woitle Lemmaga,
Ei woi ta riki pärrida.

